

Előfizetés:
 Egész évre 16 K
 Félévre ... 8 K
 Negyedévre 4 K
 Egy hónapra
 1 K 40 f

A HIR

Egy szám
 2 Krajcár
 (4 fillér)
 Budapesten és
 a vidéken

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
 VIII., RÖKK SZILÁRD-UTCA 9

TELEFON: Szerkesztőség .. 65-91
 Kiadóhivatal és nyomda 65-92

A szerkesztésért felelős: **BRAUN SÁNDOR** főszerkesztő
 Megjelenik minden reggel 11 Kiadja A NAP Ujságvállalat

I. évfolyam

BUDAPEST, SZERDA, 1907 NOVEMBER 27

78. szám

A HIR 78-ik száma:

VIHAR

egy horvát miatt
 Lorkovics képviselő horvátul akart
 hozzászólni Vajda mentelmi ügyé-
 hez. A többség ebben megakadá-
 lyozta. Justh fölfüggesztette az
 ülést

Bonyodalmak a folyosón

Pofont ígértek a horvátoknak.
 Wekerle nem védi meg őket a
 tettegességtől. Josipovich lemond,
 ha nem engedik meg a horvát szót

Justh győzelme

A Lorkovics-ügyben a Ház elnö-
 kének álláspontját fogadta el a
 kormány

Győztek a disszidensek

Rakovszky puccsot készített elle-
 nük, de kudarcot vallott vele

Akik nem kaptak Kegyelmet

A Klapka-legionáriusok

Rakodczay Budapesten

Tanácskozott a horvát miniszter-
 rel. Holnap referál Wekerlének

Drágább a szén!

Magyar betörők Bécsben

Három orgazdát Pesten fogtak el.
 Súlyos vádak az osztrák rendőr-
 ség ellen

Betörők hazája

Razzia Erzsébetfalván

Ostromállapot Portugáliában

KILENC RIPORT

Távirat. Telefon

Megvédjük az alkotmányt!

Irta: Dr. NAGY GYÖRGY

Az Ausztriával kötött gazdasági és
 pénzügyi megegyezést jóváhagyó egyszaka-
 szos törvényjavaslat, amelynek tárgyalá-
 sát holnap kezdi meg a Ház, a parlamentá-
 rizmusnak, az alkotmányos szellemnek
 gyászjelentése. Szomoru egy irás! Jaj lesz,
 ha igazsága betelik!

Nem követel egyebet ez az egyszaka-
 szos törvényjavaslat, csak azt, hogy a tör-
 vényhozás az összes kiegyezési javaslatokat,
 Magyarország gazdasági és pénzügyi életét
 tíz évre szabályozó összes intézkedéseket
 tárgyalás nélkül, látatlanban jóváhagyja s
 hatalmazza fel a kormányt, azoknak ha-
 tályba léptetésére.

A kormány azzal okolja meg javasla-
 tát, hogy annak előterjesztését a parlamenti
 helyzet tette szükségessé, amely azt az ag-
 godalmat kelti, hogy a kiegyezés ez év vé-
 géig nem hozható tető alá. Vagyis a kor-
 mány a horvátok obstrukciójától fél. De hát
 akkor miért hagyta az utolsó percre a ki-
 egyezés tárgyalását? Miért tüzette napi-
 rendre az autonóm vámtarifát? Azt a javas-
 latot, melynek — fájdalom! — semmiféle
 gyakorlati értéke nincs; melynek alapján
 szerződést nem köthetünk, a mely csak ad-
 dig él, míg törvénybe nem iktatják a ki-
 egyezésnek szerződéses vámtarifáját.

Végezzen a kormány a horvátokkal.
 Üssön szét a lázadók között! Osz-
 lassa fel a horvát tartománygyűlést. Szá-
 moljon le végképp az illyr kalandorokkal,
 kik a magyar törvényhozás templomát lat-
 rok barlangjává teszik. Ebben a munká-
 ban minden erőnkkel a kormány mellett állunk.
 Sikerét elősegítjük! Leszünk a támadások fegyvere.
 Vagy ha kell, a védelem pajzsa.

De a horvátok pártütése miatt nem en-
 gedünk halálos sebet ejteni a magyar par-
 lamentárizmuson. Igaz, hogy az egyszaka-
 szos törvényjavaslat esetleg tilalomfája
 lenne a horvát obstrukciónak. De ezt a til-
 lomfát nem szabad a magyar alkotmány
 ezeresztendő fájának egyik legértékesebb,
 leghatalmasabb ágából faragni! Azt az ágat
 nem szabad levágni. Szentségtörés lenne ez
 a munka. Az erre vállalkozóknak kezéből ki
 fogjuk csavarni a fejszét.

Volt a multban is obstrukció. Az akkori
 miniszterelnökök: Bánffy, Széll Kálmán,
 Tisza István lehet, hogy szívesen állítottak
 volna az ellen ilyen tilalomfát, hoztak volna
 egyszakaszos törvényjavaslatot, de nem tet-
 ték, mert tudták, hogy merész vállalkozásuk
 végzetes lenne, a nemzet felzúgó haragja el-
 söpörné, összetörné őket. Ez a nemzet ma
 is él. Sőt a lefolyt küzdelem után még tisztá-
 tabb, rajongóbb szeretettel védi alkotmányá-

ezeréves fáját. Láttá volt, hogy felkent kéz-
 gyilkos fejszét emelt a törzsre s érezte, hogy
 a fa földredöltével összeomlik hite, jövője,
 egész világa. Azzal a látással s ezzel az ér-
 zéssel erősebb lett a nemzet s megnöveke-
 dett erővel óvja, oltalmazza a fa minden
 ágát, mindenik hajtását.

Mit ér a horvátok lázadásának leverése,
 ha alkotmányunknak lelkét, szellemét kell
 érte áldozatul hozni? Mert az egyszakaszos
 javaslat ezt kívánja áldozatul. A kiegyezés-
 nek öt, összefüggő, terjedelmes törvénye
 helyett egy mondatból álló egy törvényszaka-
 sz intézi el tíz hosszú esztendőre gazda-
 sági és pénzügyi életünket. Öt törvényja-
 vaslatot kellett volna tárgyalnunk. Közös
 erővel, együttes munkával kellett volna
 azokból csillagokat teremtenünk. Hogy ad-
 dig is, míg felragyog önállóságunk vágyva-
 vágyott-napja, fényükkel világítsák az utat,
 jelezzék az irányt. E helyett egy pislogó mé-
 csest kapunk. Se fénye, se melege. E mé-
 csest mutat rá Wekerle önállóságunk
 napjára.

Gondolatnak is bántó, hogy egy nem-
 zetnek tízéves gazdasági élete egy törvény-
 szakasszal el legyen intézve. A javaslat
 megokolása is elismeri, hogy ez egyetlen
 szakasszal a kiegyezési javaslatok érdemi
 tekintetben végleg elintéztetnek. A későbbi
 törvénytarba iktatás már csak pusztá for-
 maság.

Ki merné kívánni, hogy ezt szó nélkül
 türjük? Vétkeznénk a nemzet ellen, mely
 minket bizalmával megtisztelt, ha tétlenül,
 összetett kezekkel, hallgatag ajakkal néznők
 a parlamentárizmus megsértését.

Tőlünk tiltakozást, ellenállást, harcot
 követel az a zászló is, melynek katonái va-
 gyunk. A függetlenségi és negyvennyolcas
 zászló! Nem lennénk méltók arra, hogy e
 zászló alatt küzdjünk, ha nem sietnénk a
 megtámadott parlamentárizmus védelmére.
 A parlamentárizmus az az alap, melyre a
 független, szabad Magyarország templomát
 felépíthetjük. Azért kell ezt az alapot meg-
 védnünk. Ha minket erről a területről egy-
 szakaszos javaslattal ki lehet szorítani, ak-
 kor mindörökre meddő marad minden füg-
 getlenségi törekvés. A király a maga jószán-
 tából soha el nem fogja ismerni
 a mi teljes önállóságunkat! Ha
 pedig alkotmányos küzdelemmel akarjuk
 azt kivívni, egyszakaszos javaslattal mindig
 elzárhatja előlünk a küzdelem mezőjét. Gon-
 doltak-e erre azok, kik a javaslattal a tör-
 vényhozás elé jöttek? Mert mi gondoltunk.
 Higgadtan, megfontoltan, de határozottan
 és elszántan megyünk a küzdelembe. Füg-
 getlenségi lobogó alatt. A nemzet érdeke,

édes hazánk szebb jövője irányítja elhatározásunkat. Ha nem kezdetünk még az építés munkájához, legalább megvédjük a rombolás elől azt az egyedüli alapot, melyen függetlenségünk felépíthető: a parlamentárizmust.

Gyere haza Vajda Sándor!

Invitál a Kormánypart

A hirtelen föltámasztott Vajda-ügy, a kormány gyávaóságának újabb szégyenbélyege, ma ismét kicsalta a fórumra a nemzetiségi képviselőket. Rég nem szerepeltek a Házban és bár senki sem érezte a hiányukat, gyanus volt a távollmaradásuk. Arról beszéltek mindenfelé, hogy a horvát perfidiaival tehetetlen kormány újabb paktumot kötött a nemzetiségekkel, nehogy ők is sikra szálljanak az egyszakaszos pártens ellen. Ennek tulajdonították, hogy a kormány hirtelen előrántotta a Vajda-ügyet és a mentelmi bizottság javaslata alapján elégtételt szolgáltatott a vakmerő hazaárulónak. *Barátságos meghívót* állított ki ma a képviselőház Vajda Sándor részére, akit már szívesen látnának, ha esérébe lemondana a nemzetiségi párt az egyszakaszos megobstruálásáról. A HIR tudósítója kereste Vajda Sándort, hogy tőle tudja meg mikor fog megfelelni a tisztelt kormánypart barátságos hívásának, de a Ház hazaáruló száműzöttje nincs Budapesten, Kolozsvárt tartózkodik, ahol a felesége nagybeteg. A HIR munkatársa erre Pop C. István román képviselével beszélt, aki ezeket mondta:

— Táviratilag közöltük Vajdával a Ház mai határozatát, amely *bennünket nem elégit ki*. Vajda csak pár nap múlva jön föl a fővárosba és akkor elmegy a képviselőházba is. Eddig is ez volt az elhatározása, de be akarta várni a mentelmi bizottság határozatát. *Nem igaz, hogy a kormány és a nemzetiségek között paktum létesült az egyszakaszos miatt*. Mi igenis harcoltunk az egyszakaszos ellen nemcsak a kormány iránti bizalmatlanságból, de azért is, mert abban alkotmányjogi sérelmet látunk. A párt álláspontját Lucaciú László és Polih Mihály fogják kifejteni, de lehet, hogy még többen folszólalnak. *Mi komolyan fogunk küzdeni a pártens ellen*.

A nemzetiségek tehát harcolnak. Ezt mondta ki a ma délután tartott pártértekezlet is. Az alkotmányt féltik a hazaárulók, akiknek minden eselkedete a magyar állameszme ellen irányul. Az ő küzdelmükből nem kér senki, az ő részükről még olyan szolgálatot sem szabad elfogadni, mely látszólag a nemzeti ügyet segíti. Ők a hazaáruláshoz keresnek bűnrészeseket és erre minden fegyver jó nekik. De az mégis jellemző — ha akármilyen ostoba és hazug látszat is — hogy a nemzetiségek ma védelmére kelnek annak az alkotmánynak, amelyet a magyar kormány lábba tipor.

A máramarosi főispánság. Máramarosmegyében heves harc folyik a vármegye függetlenségi pártja és báró Perényi Zsigmond főispán között. A függetlenségek azt kívánják, hogy a főispán távozzék a megye éléről. Szemére vetik Perényinek, hogy a Fejérváry-kormány alatt nem mondott le, most is mindent elkövet, hogy a hatvanhetesek uralmát fenntartsa. Nemrégiben a máramarosi függetlenségi polgárok küldöttsége járt Kossuth Ferencnél és gróf Apponyi Albertnél, a kiket arra kérték, hogy szerezzenek érvényt Máramarosban a negyvennyolcasok kívánásának. Perényi megmentésére ma Nagy Ferenc, Nyegre László és Mihály Péternek, a megye hatvanhetes országgyűlési képviselőinek vezetésével ellenküldöttség érkezett Budapestre. A Perényi-pártiak felkeresték Wekerle Sándort és Hadik János gróf államtitkár: pártfogásukba ajánlották a darabont-főispánt. Ezt a miniszterelnök és az államtitkár készségesen meg is ígérték. A megrendelt küldöttség aztán meggyugodva ment haza Máramarosba. A kormány különben ma felhivatalosan kijelenti, hogy a máramarosi főispáni székben semmiféle változás nem fog történni.

VIHAR A HÁZ ÜLÉSÉN

Csend az ülés elején. Megkegyelmeztek Vajda Sándornak. A horvátok védik az oláh árulót. Egyórás szünet, Tovább obstruáltak a horvátok! Napirendre tüzték a szégyenparagrafust

Egy szakasz, indulj!

Rettenetes állapotok uralkodnak ebben a vergődő, tehetetlen képviselőházban. Nem mulik el egy nap sem a nélkül, hogy váratlan, hirtelen vihar bele ne üvöltene a Ház nyugodt tanácskozásába. Ma újra vihar volt a Házban, a házszabályok alkalmazása körül. Természetes, hogy a zavarokat ismét a horvát árulók támasztották, akik a balkáni utonállók szemérmetlen vakmerőségével rugják fel hetek óta a magyar parlament minden nemzeti tekintélyét, a törvényeket, a házszabályokat és a tisztességet. Azzal lopták az időt, hogy egészen feleslegesen belesimpaszkodtak Vajda Sándor mentelmi ügyének kérdésébe. Tudvalevő, hogy a kormány a mai ülés napirendjére tüzte ki Vajda Sándor mentelmi ügyének tárgyalását; ezzel szemben a nemzetiségek nem obstruálják meg az egyszakaszos törvénytelen séget. A Ház akaratának egyöntetű kinyilatkoztatásával visszaverte a horvát spadassinek támadását. Nem hogyták szóhoz jutni Lorkovics Ivánt, aki mindenáron beszélni akart. A nagy vihar körülbelül két óra hosszáig tartott. Egyébként ma sokat dolgozott a Ház. Hogy egyebet ne mondjunk, napirendre tüzték az egyszakaszos törvényjavaslatot.

7.

Csendesen kezdődött az ülés. Melczér Géza elfogadásra ajánlotta azt a törvényjavaslatot, amelyvel ma Miskolc a rendezett tanácsú város szürkeségéből előlépett — szab. kir. városnak. Érdekes vita folyt itt le különben Polónyi Géza és Wekerle Géza, pardon Sándor között. Bizony Ákos, Miskolc képviselője hálás köszönetet rebegett a kormánynak a törvényjavaslatért. Viszonzául csak annyit mondott, hogy Miskolc volt az első város, amely szobrot állított Kossuth Lajosnak:

— Nem áll. Dunapataj volt az első!

Igy kiáltott közbe Muzsa Gyula, aki egészen véletlenül — Dunapataj képviselője.

Vajda Sándornak megkegyelmeztek. Hédervári Lehel, a mentelmi bizottság előadója pompásan megoldotta a kényes kérdést. Megállapította, hogy Vajda mentelmi joga megsértelet, de a bűnösség megállapítása nem szükséges. Nagy György frappáns határu, hazaias beszédben foglalt állást az előadó javaslata ellen; megbélyegezte Vajda Sándort, akit többek között — *gyávának* nevezett.

Justh Gyula rácsengetett:

— Rendreutasítom a képviselő urat!

Tiszteletes ur Kecskeméthy Ferenc jobban a szívére vette a rendreutasítást, mint Nagy György. Közbekiáltott:

— Éljen Nagy György!

Nagy zaj támadt. Mindenki látta, hogy ez tüntetés az elnök ellen.

— Ki volt az? — kérdezte az elnök.

— Én! — mondta most már kevésbé stentori hangon a megijedt képviselő ur.

Az elnök rendreutasította.

Még Maniu Gyula, Vajda Sándor fegyverbarátja vette védelmébe cinkostársát, majd a jegyző felszólította a következő szónokot:

— Lorkovics Iván!

Ez a horvát áruló természetesen horvátul akarta védelmébe venni Vajda Sándort. Nem hallgatták meg. Rettenetes vihar támadt. Az elnök kénytelen volt felfüggeszteni az ülést. A szünet egy óra hosszáig tartott. Szünet alatt nagynehezen lecsendesedett a vihar. (Erről külön cikkben számolunk be.)

3.

Vihar után. Amint ilyenkor szokásos, nagy, nyomott csendben folyt tovább az ülés, illetve a horvátok obstrukciója. Elfogadták a 14—17-ik szakaszokat, majd háromnegyed három órakor félbeszakították a vitát, hogy megkezdődhessék az újabb vihar.

Következett a napirend megállapítása. Wekerle Sándor miniszterelnök javasolta, hogy a holnapi ülés napirendjére tüzzék ki az egyszakaszos árulás tárgyalását. Ez a váratlan stikli képen találta a függetlenségi pártból kilépett igazi függetlenségeket és egy felesleges és meddő házszabályvita után Farkasházy Zsigmond és Nagy György mindvégig szívós és energikus felszólalásaikban foglaltak állást az egyszakaszos napirendre tüzése ellen.

Nem használtak semmit a felszólalások; az elvakult többség tulbőmbölte a hazafias ellenzékét és egyértelműen kiáltotta ki határozatával — a magyar vezényszót:

— Egy szakasz, indulj! . . .

A Képviselőház ülése

— 1907. november 26. —

A Ház mai ülését pontban tíz órakor nyitotta meg Justh Gyula elnök.

Miskolcz avanszált!

Miskolcz rendezett tanácsú város törvényhatósági joggal való felruházásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása a napirend első pontja. Melczér Géza előadó: Elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Bizony Ákos, Miskolcz képviselője: Örömmel üdvözlö a törvényjavaslatot és elfogadásra ajánlja.

Polónyi Géza: Felszólal a hatodik szakasz tárgyalásánál. Sérelemet lát a hatodik szakaszban. Ez a szakasz ugyanis törvényes erővel meghosszabbítja a város tisztviselőinek és a bizottsági tagok választását. A törvény nem nyulhat bele az autonómiába és nem háborgathat meg egy nagy elvet, amelynek következményei még veszedelmesebbek lehetnek. Nem nyujt be módosító indítványt, mert tudja, hogy annak a mai viszonyok között gyakorlati haszna úgy sem volna. Csak azért szólt fel, hogy ez a veszedelmes dolog felszólalás nélkül ne maradjon.

A Ház a törvényjavaslatot Hadik János gróf és Wekerle Sándor felszólalása után elfogadta.

Gyere haza Vajda! . . . Vajda Sándor mentelmi ügye

Vajda Sándor mentelmi ügyének tárgyalása következett.

Hédervári Lehel előadó: Ismertette a mentelmi bizottság jelentését, amely szerint a bizottság Vajda Sándor esetében konstatálja a mentelmi jog megsértését, mert őt a teremből kiszorították. Azután nem állapítja meg senkire nézve a bűnösséget. Elfogadásra ajánlja a bizottság jelentését.

Nagy György Vajda ellen

Nagy György: Az a meggyőződése, hogy a mentelmi bizottság különben nagy gonddal megszerkesztett jelentése nem juttatja érvényre az egyöntetűen megnyilvánult nemzeti akaratot. Nem hivatkozik másra, mint Apponyi Albertnek az akkori zárt ülésben tartott felszólalására, amelynek az volt a következménye, hogy Vajda Sándornak le kell mondania a mandátumáról. Vajda Sándor még sem mondott le a mandátumáról, bejött a Házba, ahonnan elmenekült, mert gyáva volt.

Pop C. István: Tiltakozunk ez ellen!

Nagy György: Nem látja megsérteve Vajda Sándor esetében a képviselői mentelmi jogot. Indítványozza: mondja ki a Ház, hogy Vajda Sándor mentelmi joga nem sértegett meg.

„Éljen Nagy György!”

Elnök: Nagy György felszólalásában sértő kifejezéssel illette Vajda Sándort. Ezért rendreutasítja.

Kecskeméthy Ferenc: Már Vajda Sándort is megvédjük! Éljen Nagy György! (Nagy zaj.)

Kelemen Samu: Ismét demonstrálunk az elnök ellen? (Nagy zaj.)
Felkiáltások: Ki volt az?
Elnök: Ki volt az?
Kecskeméthy Ferenc (feláll): Én voltam!
Elnök: Rendreutasítom a képviselő urat, mert tüntetőleg éjjezte azt a képviselőt, akit az elnök rendreutasított. (Helyeslés.)
Maniu Gyula: Nagy György javaslatával szemben mégis a bizottság jelentését fogadja el.

Vihar

az új Vajda Sándorok körül

Maniu Gyula felszólalása után támadt a vihar.

Elnök: Ki következik?

Jegyző: Lorkovics Iván.

Lorkovics Iván (hátral, a horvátok soraiban szólásra áll): Visoki sabore!

Ebben a pillanatban nagy vihar támadt. A függetlenségek, a néppártiak felugrálnak a helyeikről, ökleiket emelték a horvátok felé és percekig kiáltották:

— Nem hallgatjuk meg!

Percekig tartott a fülsiketítő lárma. A baloldalon egymásután ugráltak föl helyeikről a képviselők és kiáltották a horvátok felé:

— Hallgasson, vagy magyarul beszéljen!

— Gazemberek! Komédiások!

A horvátok is felugráltak a helyeikről, ökleiket emelték a baloldal felé.

Lorkovics Iván a rettenetes zajban nem jutott még tovább az első szónál.

— Visoki sabore!

Olay Lajos szót kér

Olay Lajos egyszerre csak csendesíteni kezdte a zajongókat.

— Hallgassatok! — mondotta. Szót kérek a házszabályokhoz!

Dühöngött még a vihar a teremben, amikor **Olay Lajos** emelkedett hangon kiáltott az elnök felé:

— Szót kérek a házszabályokhoz!

Justh Gyula elnök folyton csengetett; nagy nehezen csendet teremtett, majd csak ennyit mondott:

— Nem szólhat a képviselő ur, mert most **Lorkovics Iván** képviselő urat illeti a szó. Őt szólította fel a jegyző. Amíg beszédét be nem fejezte, más nem szólhat fel.

Olay Lajos (tovább áll a helyén és beszélni akar): Szót kérek a házszabályokhoz. Azt akarom megmagyarázni, hogy a horvátoknak nincs joguk horvátul beszélni.

Justh Gyula: Az 1868: XXX. törvény értelmében a horvátországi képviselő urak a Házban használhatják a horvát nyelvet is ...

Nagy zaj támadt:

— Folyton nem beszélhetnek horvátul!

— Gyalázatosság, amit mivelnek a horvátok!

— Nincs igaza az elnöknek! (Nagy zaj.)

Elnök: Felfüggesztem az ülést, ha nem áll helyre a csend! (Nagy zaj.)

Elnök: Felfüggesztem az ülést!

Vajdának megkegyelmeznék!

Egy óras szünet után, tizenkét órakor **Justh Gyula** elnök újból megnyitotta az ülést.

Lorkovics Iván (horvátul beszél): Kijelenti, hogy eláll a szólás jogától, mert véleménye teljesen egyezik **Maniu Gyula** felszólalásával.

Pop C. István és **Hédervári Lehel** felszólalása után elfogadták a mentelmi bizottság jelentését.

14—15—16—17

Obstruálnak a horvátok!

Folytatták az autonóm vámtarifa tárgyalását.

Magdics Pero zárszava után elfogadták az egyesített 14—16. szakaszokat.

A 17-ik cikk tárgyalása során felszólaltak az összes horvátok.

A Ház a cikket elfogadta.

Egy szakasz, indulj!

Napirendre tüzték a szegyetörvényt

Háromnegyed három órakor félbeszakították az autonóm vámtarifa tárgyalását. Megállapították a legközelebbi ülés napirendjét.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Javasolja, hogy holnaptól — megszakítva az autonóm vámtarifa tárgyalását — tüzzék napirendre a kiegyezésről szóló egyszakaszos

törvényjavaslatot. Nem akarja bővebben megindokolni a kérését. Utal a Házban és az ország politikai életében uralkodó viszonyokra, amelyek feltétlenül szükségessé teszik a javaslat ilyen módon való tárgyalását.

Rakovszky István elnök: Ilyen értelemben tesz napirend indítványt. Kérdezi: elfogadja-e a Ház a javaslatot?

Nagy György (szólásra jelentkezik.)

Elnök: Előbb Mérey Lajost illeti a szó, mert ő előbb jelentkezett.

Nagy György: Nem vitatja, hogy Mérey előbb jelentkezett-e, de konstatálja, hogy váltakozva kell felszólítani a szónokokat ellene és mellette.

Farkasházy Zsigmond: Tiltakozik a házszabályok olyan interpretálása ellen, hogy a napirendnél az elnöknek nem kötelessége figyelemmel lenni arra, hogy az indítvány ellen felszólalók is szóhoz jussanak. Hivatkozik a házszabálymagyarázás tekintélyeire, Apponyira, Justh Gyulára. Azok is neki kell, hogy igazat adjanak.

Polónyi Géza: Meg lehetne csinálni, hogy az elnök előre felirat négy szónokot s az ellenvéleményt ezzel elfojtáná.

Elnök: Tudomásul veszi **Polónyi** fejtegetéseit, de azt igyekszik magyarázni, hogy neki van igaza.

Lengyel Zoltán: Jobb lesz nem erőszakoskodni!

Elnök: A Ház határozata lesz mérvadó.

Lengyel Zoltán: Ez a kérdés nem képezheti házhatározat tárgyát. Nem lehet méltányosság kérdése sem. Világos jog, hogy előbb ellene, azután mellette szólal fel egy-egy képviselő.

Közbekiáltások: Zsivió! Zsivió!

Lengyel Zoltán: Örülök, hogy elsajátították régi barátaik nyelvét. (Nagy derűtlenség.) A házszabályokat pedig tessék legalább a magyarokkal szemben megtartani. (Nagy mozgás.)

Mérey Lajos szól elsőnek a napirend felől, itt megindult vita során. Elfogadja a miniszterelnök javaslatát.

Nagy György: Nem járulhat hozzá az elnök napirendindítványához. Nem járulhat hozzá az egyszakaszos törvényjavaslat napirendre tüzéséhez, mert ez a javaslat szemelláthatólag való megtagadása a magyar parlamentarizmusnak. Különbben még a teljes kiegyezési törvényjavaslatot sem lehetne napirendre tűzni, mert hiszen abban az áll, hogy az a most tárgyalandó autonóm vámtarifa alapján készült. Különbben is helytelen a miniszterelnök indoklása. Elitéli a horvátok pártütését. Ismerteti a kiegyezést.

Elnök: Megvonom a szót a képviselő urtól, mert eltért a tárgytól.

Hédervári Lehel: Hozzájárul a napirendjavaslatához.

Farkasházy Zsigmond: Csodálja, hogy azok veszik le most a vámtarifát a napirendről, akik azt hirdették, hogy a vámtarifa nagy vívmány. Mindenképpen törvényellenesnek tartja az egyszakaszos törvényjavaslatot. Semmiképpen sem lehet azonban a törvényjavaslatot napirendre tűzni, félbeszakítván vele az autonóm vámtarifa tárgyalását.

Elnök: Jelenti, hogy csak négyen szólhatnak fel a napirend megállapításához, ezzel a vita véget ért.

Következik a szavazás. A horvátok kivonultak a szavazás előtt.

Elnök: Felteszi a kérdést szavazásra.

A többség elfogadja a napirend-indítványt.

Felkiáltások: Ellenpróbat!

A disszidensek az elnök javaslata ellen szavaznak.

— Kisebbség! Kisebbség! — kiáltják.

Lengyel Zoltán: Leszünk mi még több is!

Az ülés fél négy óra után végződött.

Polgármesterek Wekerlénél. *Brolly* Tivadar pozsonyi polgármester vezetése alatt tizenöt vidéki város polgármestere jelent meg ma a Házban. A küldörség előbb **Wekerle Sándor** miniszterelnököt, majd gróf **Hadik János** belügyi államtitkárt arra kérte, hasson oda, hogy a törvényhozás minél előbb törvénynyel rendezze a városok helyzetét és a városok szomorú anyagi viszonyainak enyhítésére már a jövő évi állami költségvetésbe vegyenek fel tekintélyesebb összeget. A kormányelnök az anyagi támogatás iránt nem tett határozott ígéretet, de arról biztosította a polgármestereket, hogy a kormány a városi törvény parlamenti elintézését a legsürgősebb törvényhozási feladatok közé sorozza.

Akik nem kaptak kegyelmet

A Klapka-legionáriusok számkivetésben

Legszebb felségjogával, a kegyelmezési joggal élt a király és sok ezer katonaszökevény büntetlenül hazajöhet — ha három esztendeig szolgálni akar a törvénytelen sárga-fekete zászló alatt, ami ugyan már magában véve is elég istenbűntetése a magyarnak. Ámde az izgalom forrása még mai napig is ki van apadva ama katonaszökevények számára, akik még a közigraeti csatában szöktek át **Benedek** császári seregéből a porosz sereggel együtt operáló **Klapka**-légióba. Ezekre a katona-szökevényekre nem terjedt ki sem a prágai béke, sem a hatvanhetes általános amnesztia hatálya, s ezek a hazát vesztett emberek még mai napig is a számkivetés külföldi kenyerét eszik. Haza sem jöhetnek, mert itt nyomban haditörvényeszek elé állítanak őket.

Nincs büntetett a világon, amely el ne évülne — egyedül csak az önkényuralmi osztrák császár ellen elkövetett bünt nem engedi elévülni az 1656-ban kibocsátott III. **Ferinand**-féle katonai büntetőtörvénykönyv: a **Praxis Criminális**. Milyen gyönyörű állapotok is lehetnek abban az osztrák hadseregben, ahol a katonai büntetőjogot egy harmadfélzázévesztendős császári rendelet szabályozza!

Ezen középkori büntetőjog miatt nem jöhetnek haza a porosz légióhoz átszökött magyarok, s ezért sem jöhet haza **Aulich Nándor** zentai születésű tiszt se, aki tízévig **Kossuth Lajos**nál, ennek halála órájáig titkárkodott. Azok közül a magyarok közül, akik akkor kint voltak Turinban a nagy dráma bevezetésénél, még sokan emlékeznek az éleszü **Klapka**-legionáriusra, aki előtt még mai napig sem nyílt meg a királyi kegyelem forrása. Pedig **Aulich** családja már vagy ötször folyamodott kegyelemért, — de hiába: a király katonai bünt nem tud megbocsátani. **Aulich** most **Zürich**ben él, s ott gondolkodik azon, hogy amiért ő védte a hazáját a bitor kényuralom ellen — azért neki elve többé soha sem szabad visszatérni hazájába. A porai majd visszatérhetnek — ezekre már nem terjed ki a császár katonai parancsa.

NYILTTÉR

B rovát alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

ERDŐT

keresek megvételre, vágatót, talajjal vagy anélkül. Részletes leírást, becslést, katonai térképet kérek az ajánlathoz.

CIM A KIADÓHIVATALBAN.

Grammofonok és egyéb hangszerek

kitűnő minőségben

csekély havi részletfizetés mellett

árfelmentés nélkül

Aufrecht és Goldschmied

hangszeráruháza

Budapest, VII., Rakóosi-ut 26.

Vidéki részvénytulajdonosok figyelmébe!

Vidéki bank- és takarékpénztári részvényeket megbízásból vásárol és elad. Készségesen ad felvilágosítást szakember. Szíves ajánlatok „RÉSZVÉNY” jelleg alatt ezen lap kiadóhivatalába kéretnek. Ügynökök kizárva.

Aknák Justh Gyula ellen

Zürzavar a képviselőházban. Lemondásra akarják kényszeríteni az elnököt. Megkezdik a szégyenszakasz tárgyalását

Polónyi leleplezi cinkosait

Egy hazaáruló oláh sehonnai körül ma megint rémes vihar kerekedett a parlamentben. Vajda Sándor mentelmi ügyét tárgyalták s e közben alkalmat kerített magának a zabolátlan függetlenségi párt arra, hogy ismét tüntessen a Ház kitünő elnöke, Justh Gyula ellen. De aztán, a kormány beavatkozására, elsimult a vészjelző förgöteg: a 48-as labancok kezeshárányokká vedlettek Wekerle egyetlen szavára. Ez jellemzi legjobban a helyzetet. A függetlenségi párt tagjai valósággal versenyeznek abban, hogy ki tud jobban és eredményesebben hizelegni a hatvanhetes Wekerlénak. A kinek pedig minden törekvése a függetlenségi párt és függetlenségi eszme lejáratása. De a kurtaeszüek nem látnak keresztül a miniszterelnök ravaszkodásain: árkon-bokron követik a kormányt s ezzel épp maguk kerülnek a legnagyobb veszedelmekbe.

Justh Gyula nem türte némán a többségi párthoz tartozó képviselők gyerekes magaviseletét. Keményen megleckéztette őket, a folyosón pedig kijelentette, hogy nem engedi magát eltántorítani álláspontjától. Legközelebb Irányi Dániel beszédeivel fogja bizonyítani igazságát. Ha ez se használ, ott-hagyja az elnöki méltóságot, melyre Holló is, Batthyány Tivadar is viesoritja már a fogát. Ugy látjuk: Justh helyzete egészen tarthatatlanná vált, mert a többség bizalma elfordult tőle. Az pedig, hogy a kormány szolidáris vele, fabatkát se ér. Ilyen körülmények között nem maradhat az elnöki székből s már csak napok kérdése, hogy lemondását formálisan is bejelentse.

Stréberék lakomáján ettek-ittak az este a függetlenségi miniszterek. Egyikük, Kossuth Ferenc azt az izléstelen kijelentést tette pezsgő mellett, hogy a függetlenségi disszidenseket elérte a nemezis: a horvát árulókkal kell együtt szavazniok. Hát ez könnyelmű és rosszindulatú nyilatkozat, melyet a leghatározottabban vissza kell utasítani. Kossuthnak tudnia kell, hogy pártját azért hagyták oda tizenkilencen, mert ő és miniszterfőnöke elárulták a függetlenségi elveket. A legutóbbi szegreakasztás, a mit ezek az urak elkövettek; Tisza Kálmán óta a függetlenségi eszményeket egy nem csufolták meg, mint a diestelen nemzeti kormány függetlenségi miniszterei. A helyett, hogy hallgatnának szégyenletükben, amiért a 48-as pártot magukkal rántják a hatvanhetes verembe, — ők állanak ki a piacra és tele torokkal ordítanak. Kameleon-politika ez, méltó a megalkuvó, paktumos, leszerelő Wekerle-Kossuth-Apponyi triászhoz. A hazafias disszidens-csoportot se ilyen fölületes és könnyelmű bírálat, se a folyton megnyilvánuló aljas intrika el nem téríti kijelölt útjától: a nemzeti érdek önzetlen, nyílt és becsületese szolgálattól.

Kavarodás a folyosón Pofonokat ígérnek

A magyargyalázó Vajda-Vajvoda ügye ma ismét akuttá tette a képviselőház elnöke és a koalíciós többség közt lappangó válságot. Fél-óraig dult a vihar a folyosón egy jelentéktelen horvát, Lorkovics Iván miatt, aki Vajda mentelmi ügyéhez, illetve az előadói jelentéshez horvátul akart fölcsófolni. Justh Gyula elnök megadta neki a szót, mert a mentelmi ügy közös ügye a képviselőknek. Ez támasztotta a nagy kavargást, amelyről országgyűlési tudósításunkban számolunk be. Az elnök kénytelen volt az ülést fölfüggeszteni.

Justh Gyula, Kossuth Ferenc kíséretében az elnöki szobába ment, mialatt a horvát képviselők mérgesen kitódultak a folyosóra. Itt

nagy káoszt csináltak a sérelemből és izgatottan magyarázták, amit Wekerle az ülésteremből kijövet, Banjanin horvát képviselőnek mondott. A miniszterelnök ugyanis e szavakkal fordult Banjanin felé:

— Ha így folytatjátok, nem tudlak megvédelmezni benneteket a tettegektől. A románokkal megállapodtam, hogy csak ők szólnak hozzá Vajda mentelmi ügyéhez.

A megrémült horvátok azt hitték, hogy Wekerle e szavakkal a magyar képviselőket akarja tettegekre biztatni. Az oláhokkal kötött paktumra nem lehetnek tekintettel, mert az immunitás közösügy. Miksa Imre azt felelte a horvátoknak, hogy az oláhok is meg voltak elégedve a Vajda-ügy elintézésével, az ő föllépésük tehát a provokáció bélyegét hordja magán. Lukinics Ödön erre megjegyezte:

— Ez közösügy. Ma-holnap kivernek bennünket a teremből és még csak hozzá se szólhassunk!

Fried Lajos haragosan szólt:

— Lorkovics pofont érdemel. Meg is kapja, ha megint beszélni akar. Aztán mehet panaszra a sóhivatalba.

A horvátok dühös kiáltozással vették most körül Fried Lajost.

— Próbálja csak meg! — ordították németül. — Nem megyünk panaszra sehova, hanem egyszerűen visszaütünk.

Justh lemond?

A komolyabb kormánypárti képviselők is elismerték, hogy Justh Gyula a törvény és házszabály szerint járt el; annál botrányosabb volt, hogy Náray és Rakovszky alelnökök valósággal uszították hűveiket Justh ellen. Az elnök, mikor az ülés fölfüggesztése után a folyosóra lépett, így szólt:

— Elég volt, nem hagyom magam tovább bolondítani.

Később az a hír terjedt el, hogy Justh lemond az elnökségről. Ezt csakhamar megcáfolták. Az elnök kijelentette, hogy csak az esetben hagyja el székét, ha nyílt ülésben leszavazák. Erre természetesen nem került sor.

A Politikai Értesítő illetékes helyről jelenti, hogy az alelnökök ma teljesen azonosították magukat Justh Gyula eljárásával. Azért mégis tény marad, hogy Rakovszky a nagy viharban dühösen csapkodta a padot...

Kossuth véleménye

Mikor Kossuth Ferenc az elnöki szobából visszajött, kérdésekkel ostromolták. A miniszter egészen kipirosodva mondotta:

— Ez nem közösügy! A horvátok se horvátul, se magyarul nem szólhatnak hozzá.

Ez a vélemény nem találkozott egyértelmű helyesléssel. Samassa János, Kmety Károly és Bizony Ákos épp az ellenkező fölfogást hangoztatták. Wekerle miniszterelnök se helyeselte Kossuth kijelentését, majd karonfogta a kereskedelmi minisztert és élénk beszélgetés közben együtt az elnöki szobába mentek, ahova Medakovics Bogdán, a horvát klub elnöke is követte őket.

Vitatkoznak

A függetlenségi — hivatalosok és valódiak — nagy csoportokban tárgyalták a botrányt, amely csaknem elnökválsággá fuvódott föl. Verlán Endre így kesergett:

— Szégyelünk az emberek elé kerülni. Hat hónapja türjük ezt a disznó horvát szót.

Thaly Ferenc azt hangoztatta, hogy végezni kell ezzel a szemtelen néppel. Zakariás János beismerte, hogy a többség a horvátokkal szemben neveléses. Muzsa Gyula a horvátok

Magyarnak Pécs!

Németnek Bécsi!

Ne küldjük pénzünket külföldre!

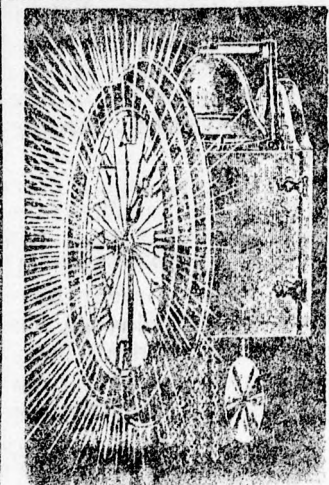
Egyes külföldi ezégek utánozzák ábrámat, de a valóságban silány árut szállítanak! Csak általam kipróbált, pontosan szabályozott órákat szállítok

Nem tetsző árut kicserélek, vagy a pénzt adom vissza

5 évi jótállás!

Legnagyobb raktár! * Legolcsóbb árak!

Drillians, smaragd, izzagyöngy s egyéb drágakő-ékszerek, menyasszonyi, esküvői, születés, névnap, jubileumi, keresztelési s minden alkalmi ajándéknak megfelelő maradó és tartós értékű valódi ezüst, vagy ezüsttel bevont díszárgyak, melyek a legújabb iparművészet remekei sehol oly mesés választékban és oly olcsó áron be nem szerezhetők.

Toronyharanghangú fali ébresztő óra éjjel világító számlappal, 30 óráig jár, kellemszerecsengésű pontos és erős szerkezetű óra. Fél és egész órát üt, csinos kiállítású

7 korona

világító számlap nélkül

6 korona

Bármely ótvösmunkát elvállalok. Költségvetéssel, rajzokkal ingyen szolgálok. Brilliansok, gyémántok foglalását a legújabb divat szerint előnyös áron számítom.

Világhírű

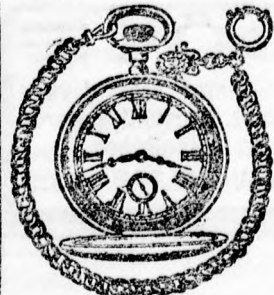
amerikai rendszerű nickel zsebóra

valódi Roskopf 5 kor. 20 fill.

Valódi svájci szerkezettel 6 kor. 40 fillér

Legújabb divatu ezüsttel kivert finom cigarettá lőtárcsa 5 koronától feljebb.
Legdivatosabb lapos valódi ezüst cigarettá tárcsa ékkövekkel díszítve 10 koronától feljebb.
Remek borostyánkő szipka ezüsttel dusan díszítve 10 koronától feljebb.
A szipkák csapán ezüstben, vagy aranyban is kaphatók.

A rajz az eredetinek a fele. Duplafedelű nickel zsebóra a legpontosabb és leg-egyszerűbb zsebóra 7 korona 50 fillér.

Legújabb ébresztő óra 3 haranggal erős és pontos szerkezettel éjjel világító számlappal 6 korona 1 haranggal 4 korona 2 haranggal 4 korona

Schönwald Imre
órás-mester és ékszer-gyáros
PÉCS.

Ki ezen lapra hivatkozik megkapja ingyen és bérmentve 3000 ábrájú új árjegyzékemet, mely az ékszervásárlók valóságos tanácsadója.

hoz ment, akiket biztosított arról, hogy nem fognak horvátul beszélni. *Supilo* és *Lorkovics* azt felelték: Majd meglátjuk! A sok szó-beszéd közben észbe jut néhány függetlenségi mame-luknak, hogy nem elég a dulás-fulás, törvény is kell, amelylyel álláspontjukat igazolhatják. *Olay* Lajos hozta a törvénykönyvet és abból magyarázta, hogy a horvátok mentelmi ügyhöz nem szólhatnak. Ezt mondta *Thaly* Ferenc is. *Nagy* György megjegyzése találó volt.

— Ha a horvátoknak, ugymond, joguk van horvátul beszélni, akkor nekünk jogunk van ebben megakadályozni őket.

Kmetz ezt mondta:

— Jogilag igazuk van a horvátoknak, de eljárásuk mégis perfidia, mert az immunitás ugyszólván belső ügye a Háznak. Merénylet volna a parlament, sőt a magyar állameszme ellen is, ha a horvátokat hozzászólani nem engednék, mert ezzel elismernék, hogy a horvát képviselők nem olyan joggal bírnak, mint a többiek, ami teljesen az ő álláspontjuknak az elismerése volna.

Bánffy Dezső és *Sándor* Pál az elnök álláspontját tették magukévá.

Josipovich Kérlel

Josipovics Géza horvát miniszter is a folyosón tartózkodott, amely hullámzott, zugott és örvényletet. Odalépett hozzá *Laehne* Hugó.

— Amit a horvátok tesznek, mondotta, igazán visszaadás a parlament türelmével.

A miniszter így válaszolt:

— Csak nekem okoztok kellemetlenséget az ilyen incidensekkel. Horvátországban ugyanis nagy a izgatottság. Folyton erősödik az agitáció. Talán én leszek az utolsó, aki a horvát-magyar barátságot ápolom. Ha kényszeríteni akartok, hogy visszavonuljak, nem tudom, mi lesz odalelem. Nem szabad elkoboznotok a horvát nyelv jogát a magyar képviselőházban, mert ezzel Horvátországnak elszakadását idéznék elő.

— Kegyelmes uram — jegyezte meg *Hédervári* Lehel — be kell látnod, hogy ezt a dachpolitikát nem tűrhetjük tovább.

— A helyzet, folytatta *Josipovics*, valóban tarthatatlan. De gondoljátok meg, hogy néhány békebotó miatt egész Horvátországot fölforgatják.

Most *Olay* magyarázta, hogy a horvátoknak nem engedi meg a törvény a mentelmi ügyek tárgyalásánál a horvát szót. *Josipovics* ezt kétségbe vonta, majd másik csoporthoz lépett, a hol ezt mondta:

— Amíg én itt vagyok és alkotmányos uton haladunk, van remény a kibontakozásra. Ha én megbuktam, nem tudom, mi történik.

Ezután *Justh* Gyulát kereste föl a horvát miniszter az elnöki szobában, ahol *Wekerle*, *Kossuth* és *Darányi* miniszterek is megjelentek. Résztvett a tanácskozáson egyideig *Medákovics* Bogdán, a horvát klub elnöke is.

Megállapodtak!

Félóra hosszat tartott a tanácskozás, a melynek végeztével *Hoitsy* Pál megkérdezte *Wekerle*-t:

— Tehát mi a tenni valónk?

A miniszterelnök a jegyzői szobába hívta a képviselőket s közölte velük a megállapodást...

E szerint kompromisszum jött létre, amelynek alapján *Lorkovics* föl fog szólalni és horvátul kijelenti, hogy azt hitte: közös ügyről van szó; minthogy azonban úgy értesült, hogy a Vajda-ügy elintéztése pártközi megállapodással történt, eláll a beszédétől.

A kormány tehát *Justh* álláspontjára helyezkedett s ezzel elejét vette a további bizonytalanságnak. *Wekerle* fölkereste *Medákovics* Bogdánt és kérte őt, kapacitálja *Lorkovics*-ot, hogy álljon el a szótól. A horvátok megnyugodtak a döntésben és *Lorkovics*, a vad is megszéledült. A képviselők betódultak az ülésterembe, *Lorkovics* elrecesgte a penzumát és átvette a béke csöndes birodalmát. Vajjon meddig?

Horvát magyarázat

A horvát arrogancia nem tagadja meg magát. A mai botrányból is tökélet akar kovácsolni a *Supilo*-banda s olybá tünteti föl a dolgot, mintha a parlament a horvátoknak deferált volna. Ezt sütötte ki *Medákovics* a horvát-szerb koalíció délutáni értekezletén. A horvát klub elnöke úgy adta elő a képviselőházi eseményeket, hogy ő azt követelte *Wekerle*-től, hogy *Lorkovics*-nak föltétlenül meg kell adni a horvát nyelvű fölszólalás jogát. Minthogy azonban megtudta, hogy a Vajda-ügyet pártközi megállapodással oldották meg, fölkérték őt, hogy *Lorkovics* csak annyit jelentsen ki a Házban, hogy a tárgyról nem beszél tovább. Az elintézésnek ezt a módját elégtétel gyanánt hangoztatta *Medákovics*. Az értekezlet elhatározta, hogy amennyiben a Ház naplójában másként lenne fölüntetve az eset, *Lorkovics* holnap fölszólal és a napló kijavítását követeli. Ez a fenyegetőzés voltaképp nem más, mint az elnökség perfid meggyanúsítása, részrehajlással és naplóhamisítási szándékkal való aljas megrágalmazása. Ami pedig a horvát dicsekvést illeti, hogy ők teljes elégtételhez jutottak, ez nem egyéb ostoba heneogésnél. Semmiféle elégtételről nem volt szó a délelőtti affér során. A törvényes álláspont számára szerzett garanciát *Justh* Gyula, nem pedig a horvát önértetek.

A kilépettek győzelme

Rakovszky István, a Ház alelnöke ma ismét ravaszkodni akart. Az egyszakaszos törvényjavaslat napirendtüzése körül kifejlődött vitában önkényesen szerette volna kezelni a házszabályokat s erre a puccsra már jóelőre készült. Korán elküldte híveit és a parancsszavára hallgató függetlenségi-eket ebédelni s délután félháromra rendelte be őket, amikor a napirend dolga sorra került. *Rakovszky* a magyar ellenzékét akarta megakadályozni abban, hogy az egyszakaszos államesziny napirendre tüzésének kérdésében a kormány és Bécs ellen állást foglaljon. A furfangos terv azonban nem sikerült. Mikor már javában folyt a vita, maga *Justh* Gyula világosította föl *Rakovszky*-t téves házszabálymagyarázatáról, fölment az elnöki emelvényre és leszerelte a bajt keverő néppárti korifeust. Ezzel nyerték meg az első parlamenti csatát a disszidensek. A többi következik.

*

A kilépett függetlenségi és 48-as képviselők ma este a Kass-vendéglőben tanácskozással grülittek össze és a legközelebbi napok teendőire nézve egyhangú megállapodásra jutottak. Napirend előtt *Szapannos* István fel fog szólalni az ellen a türelmetlenség ellen, melylyel a mai napirendvitában a kilépettek beszédeit fogadták.

Tessék Kijózanodni!

Az alkotmánypárt értekezlete

Az alkotmánypárt ma este *Széll* Kálmán elnöklete alatt értekezletet tartott, amelyen az egyszakaszos törvény dolgával foglalkoztak. *Wekerle* Sándor miniszterelnök újra fölsorolta unalomig elcsépeelt argumentumait, amelyek senkit sem győznek meg arról, hogy itt nem a legveszedelmesebb parlamenti csinnyt követik el. A kormányelnök nemesak azt kérte hűséges pártjától, hogy a pátenshez hozzájáruljanak, hanem hogy a képviselői körökkel való privát-érintkezés terén is hassanak oda, hogy „a kijózanodásnak annyira várt ideje immár elérkezzék.“ Ez a „kijózanodás“ a legkeserveesebb csalódás lenne, amely megölné a nemzetnek a negyvennyolcas ideálokba vetett reménységét, azért ezt a kijózanodást csak *Wekerle* és az alkotmánypárt kívánhatják. *Emödy* József szóba hozta a tözsdereformot és bátorkodott fölemlíteni báró *Bánffy* Dezső ismert javaslatát is, de *Wekerle* Sándor a hazug szölamok egész áradatával bizonyítgatta, hogy egyedül és kizárólag az egyszakaszossal lehet megteremteni

Magyarországot. Az alkotmánypárt nem is kértelkedett ebben és egyhangulag elfogadta az egyszakaszos javaslatot.

Köravatás miniszterekkel

Kossuth a kilépettek ellen

A hatodik kerületi függetlenségi párt díszes körhelyiségét avatták föl ma este ünneppélyességgel. Az ünnepségen megjelentek *Kossuth* Ferenc, *Apponyi* Albert és *Günther* Antal függetlenségi miniszterek, *Szterényi* József és *Meskö* László államtitkárok és számos függetlenségi képviselő. Az avatóbeszéd után, amelyet dr. *Stark* Andor, a kör ügyvezető-elnöke tartott, elénekelték a Himnuszt, majd megkezdődött az ünnepi lakoma. Az első felköszöntőt gróf *Batthyány* Tivadar mondta, *Kossuth* Ferencet és *Apponyi* Albertet köszöntvén föl. *Kossuth* válaszában annak a reményének adott kifejezést, hogy az új körből örökre száműzve lesz a széthuzás magyar átka és a kör tagjai lemondanak majd arról a szereplési viselkedésről, amely némelyeket arra birt, hogy különködjenek. Elrettentő azoknak a példája — mondta *Kossuth* haragosan — akik mostanában elhagyták zászlóikat. Utolérte őket a nemezis, mert a nemzet ellenségeivel kell együtt szavazniok. A jelenvoltaknak tetszett ez az önkényes állítás, meg is ígérték azonban, hogy ők elkerülik a nemezist és inkább a vezérek példáját követik. *Apponyi* Albert kijelentette ezután, hogy a kiegyezés tiszta függetlenségi párti munka, amely a gazdasági függetlenség elérésének utjából minden akadályt elhárított. Ünnepi hangulat lévén, ezt a kalandos kijelentést is örömmel fogadták. *Günther* Antal egy *Werböczy*-idézetet vallott szerelmet a demokráciának. *Szterényi* József pedig se többet, se kevesebbet nem ígért, minthogy 1917-ben feltétlenül megszerez az önálló vámterület. Nem esoda, ha a lakomán emelkedett hangulat uralkodott és a társaság a késő éjjeli órákig együtt maradt.

Néppártiak

az egyszakaszos ellen Bizalmas tanácskozások

A néppárt sehogy sem akar megbarátkozni az egyszakaszossal. Szeretnék, ha az alkotmánymerénylet minden romboló konzekvenciáját a függetlenségi párt viselné és a néppártra semmi sem borulna a sötét árnyékból. A képviselőház mai ülésének ideje alatt a néppárt konferenciát tartott, amelyen *Zboray* Miklós és még két néppárti képviselő a lehatározottabban állást foglaltak az egyszakaszos ellen. Egyre jobban szaporodik azoknak a néppártiaknak a száma is, akik sulyos aggodalmakat táplálnak a *Wekerle*-pátenssel szemben, mert azt veszedelmes precedensnek tekintik és nem tartják alkalmasnak a horvát obstrukció végleges letörésére. A nagyfokú elégtelenség következtében kimondta a konferencia, hogy a döntő pártértekezletet ma délutánról holnapra halasztják és ma délután csupán bizalmas értekezletre gyűlnek össze a párttagok. Ezt a bizalmas értekezletet délután tényleg megtartották gróf *Zichy* Aladár miniszter elnöklete alatt. Az értekezleten számos fölszólalás hangzott el, de végleges megállapodás nem történt. Erre csak holnap kerül a sor, amikor folytatják a bizalmas tanácskozást és ezt követőleg megtartják a pártértekezletet is.

A bán Budapesten Fordulat?

Rakodczay Sándor horvát bán ma este negyedtizenkeftőkor Zágrábból Budapestre érkezett. A fiemei gyorsvonat, amelyen a bán utazott, harmadfélórás késéssel rohogott be, mert a lokomotív Dombóváron megsérült. *Rakodczay* a Vadászkiút-szállóhoz hajtatott, ahol szobát bérelt. A bán még az éjjel fölkereste *Josipovics* horvát minisztert, akivel hosszasan tanácskozott. Holnap, szerdán *Wekerle* miniszterelnöknek tesz részle-

tes jelentést, többek közt az *új osztályfőnök* kinevezéséről és a horvátokkal szemben követendő magatartásáról. Most beszélnek meg a horvát kormány programjának részleteit és a publikáció idejét. Ettől remélik a helyzet gyökeres megváltozását. A *horvát országgyűlés fölmozgatásának* kérdése is szóba kerül ezuttal. Valószínű, hogy bányhelyettes *Avakumovics* volt képviselőt fogják kinevezni. — A horvát-szerb koalíció ma délutáni értekezletén elhatározta, hogy az egyszakaszos törvényjavaslatot is megobstruálja.

Megindul az egyszakasz A Korcsjavaslat tárgyalása

Holnap kemény napja lesz a kormánynak. A képviselőház megkezdi az egyszakaszos kiegyezési javaslat tárgyalását. A disszidens függetlenségi *teljes erővel küzdeni fognak* e gyalázatos törvényjavaslat ellen. A holnapi ülés első szónoka *Földes Béla* lesz, a javaslat előadója, aki hosszabb beszéddel vezet be majd a vitát. Utána *Kossuth Ferenc* kereskedelmi miniszter szólal fel és természetesen védelmébe veszi az egyszakaszos kiegyezést. Következő szónoknak *Polónyi Géza* van fölíratkozva. Polónyinak az a szándéka, hogy *kibeszéli az egész ülést*. Támadni fogja a kiegyezést és beszédében szenzációs adatokkal *teleplezi a kormányt*, melynek egy évig ő is bűntársa volt. Beszéde végén *érdemes tartalmu határozati javaslatot* terjeszt a Ház elé. A kilépettek közül néhányan aláírták ezt a határozati javaslatot, nem azért, mintha Polónyival szolidaritást vállalnának, de mert a határozati javaslatot tartalmánál fogva erősnek és helyüvalónak tartják. Azok a disszidensek, akik az aláírók között szerepelnek, bejelentették ezt társaiknak.

Polónyi beszédére valószínűleg *Wekerle* fog válaszolni a kormány nevében. A bukott igazságügyminiszter az önálló bank dolgában holnapra halasztott interpellációjától eláll, mert beszédében ki fog térni a nemzeti bankra is. Ha *Wekerle* nem reflektál Polónyi beszédére, akkor *Bánffy Dezső* báró is fel fog szólalni. *Bánffy* heves beszédet akar mondani a gyatra kiegyezés ellen.

Botrányos miniszterfogadás. Cifra fogadtatásban részesítették ma az osztrák képviselőház szocialistái, nacionalista németjei és ruténjei *Abrahamovics* Dávid lovagot, a tárcanélküli új lengyel minisztert. A legválogatottabb inzultusokkal illették a frakkos, borotvált arcu lengyelt, akinek ma épp oly nehéz napja volt, mint tíz év előtt, amikor — ugyancsak november 26-án — rendőrököt vezényelt be a Reichsrathba. *Abrahamovics* akkor a Reichsrath alelnöke volt és erőszakkal célpeltette ki *Wolf*, *Schönerer* és *Dasinszki* képviselőket. Fűlsiketítő lárma és lábdobogás fogadta ma a lengyel minisztert. *Pfuj, gazember, takarodjék innen*, — e szavakkal üdvözölték. *Breiter* képviselő lerajzoltatta *Abrahamovics* a bécsi rendőrök egyenruhájában és a kép alá ezt írta: A mai nevezetes jubileum ünnepére, 1897—1907. Mikor az elnök megtudta, hogy ezen mulatnak a képviselők, rendutasította őket. A németek ezt kiáltották: *Gazember! Áruló! Rendőrfőnök! Malik* képviselő fölvasta az 1897. november 26-iki ülés naplóját, amelyben ilyen sértések találhatók *Abrahamovics* ellen: *Vén gonosztevő! Lengyel lókupec! Fegyenc! Gazember! Hitvány csirkefogó!* stb. Sokáig tartott a tombolás, az elnök képtelen volt rendet csinálni. Mikor nagynehezen lecsillapodtak a kedélyek, sorra fölemelkedtek az ellenzéki pártok képviselői és tiltakoztak a kinevezés ellen. Végre nagynehezen helyreállott a rend és áttértek a napirendre.

A székely közbirtokossági erdők. Dr. *Nagy György* képviselő a parlament holnapi, *szerdai ülésén* interpellációt intéz *Darányi föld-*

mivelésügyi miniszterhez a székely közbirtokossági erdőknek az állami kezelés alól való kivétele ügyében. Ebben az ügyben június 15-én 360 tagból álló küldöttség járt Budapesten s akkor is *Nagy György* volt a küldöttség szónoka.

„Magyarnak nem fizetünk!”

A horvát kereskedők boszuja. Meglopják a magyar hitelezőket. Ügyvédek és bírák a cinkostársaik

A horvátok vakmerősége már nem ismer határt. A parlamentet hónapok óta munkátlanságra kényszerítik és ezalatt otthon sem pihennek, hanem gyűlölettel és fanatizmussal *izgatnak minden ellen, ami magyar*. Nap-nap után érkeznek panaszos levelek Horvátországban lakó magyar véreinktől, megannyi felháborító bizonyítékai a horvátok komizságának. De minden eddigi horvát pimaszkodást fölülmul a horvát kereskedők eljárása, akik a törvények kijátszásával *megkárosítják magyar hitelezőket* és a gyalázatos munkájukban teljes apparátusával *segítségükre van a horvát igazságszolgáltatás*. Magyar kereskedői körökből érkeztek a panaszok, hogy a horvát adósoktól az utóbbi időben nem tudják követeléseiket behajtani. A horvát kereskedők ugyanis magyar hitelezőkkel szemben néhány hónap óta *egyszerűen beszüntették a fizetéseket* és az üzleti, majd ügyvédi felszólításokra a fülüket se mozdították. A magyar kereskedők nem tudták mire vélni a dolgot. Néhányan lementek Zágrábba. Ott azután ilyenforma felvilágosítást hallottak:

— *Magyarnak nem fizetünk!*

Ez a különös válasz felháborította a magyar kereskedőket. És egymásután megindították a sommás kereseteket a horvát adósok ellen. A kereseteket annak rendje és módja szerint elintézték, a követeléseket megítélték, már csak a behajtás volt hátra. Ekkor azután tetőpontra hágott a horvátok szemtelensége. Budapesti ügyvédekől egymásután mentek a kollégiális megkeresések zágrábi ügyvédekhez, hogy ezt vagy azt a végrehajtást fogatosítsák. És a zágrábi ügyvédek, kevés kivétellel, a horvát ügyvédi tisztesség nagyobb dicsőségére, *elfogadták a megbízást, de nem tettek neki eleget*. Sőt támogatták az adóst, hogy kijátszassa magyar hitelezőjét. Az ügyvédek, magyarellenes törekvéseiben támogatták a *horvát végrehajtók is*. Ha ugyanis a horvát kereskedő ellen mégis fogatosították a végrehajtást és kitérték az árverést, ez is csak a hitelező nagyobb bosszuságára történt. Reggel nyolc órakor megjelent a végrehajtó az adós lakásán. Megütötte a dobot és kihirdette, hogy kezdődik az árverés. Azután várt egy félóráig és mert egy árverező sem jelentkezett, *beszüntette az árverést*. A horvátok ugyanis *szolidárisak a magyarokkal szemben és nem mennek el az árverésekre*. Aki pedig mégis el akarna menni, *agyonveréssel fenyegetik*. Erről a horvát perfidiáról a magyar kereskedelem egyik előkelősége ma a következőket mondta *A Hír* munkatársának:

— Megtaláljuk a módját, hogy a horvátok eljárását megtoroljuk. *A horvát kereskedők a jövőben aligha kapnak árut Magyarországon*.

A horvátok passzív rezisztenciája már hónapok óta tart és a magyar kereskedőknek óriási károkat okoz. A kereskedők együttes akcióra készülnek és valószínűleg együttes eljárással fognak föllépni a horvát pimaszkodás ellen.

Polónyi bombát vet, kudarcot arat

Az igazságügyminiszteri bársonyszék-ből kilődített *Polónyi Géza* úgy akar föltámadni, hogy a függetlenségi pártból kilépett képviselők kabátjába kapaszkodik, nem törődve azzal, hogy fölkinálkozása épp oly terhes, mint amilyen nevétséges. Se a támogatásából, se a vele való közösségből nem kér senki, de azért *Polónyi* mohón törtet előre. Magára fog maradni, aljas és perfid intrikáival egyetemben. Legujabb terve az, hogy a disszidensek között egyenlenséget és vizályt támaszson. Ma sikerült neki a *Pester Lloyd* estilapjában azt a hazug hirt elhelyezni, hogy *Lengyel Zoltán* fölkereste *Wekerle* Sándor miniszterelnököt és békeajánlatot tett, ami állítólag a disszidensek körében nagy fölháborodást okozott.

Konstatáljuk ezzel a *Polónyi Géza*-féle bombával szemközt, hogy a *Pester Lloyd* közleményében egy szó igazság sincs. A *legilletékesebb* helyről a következő magyarázatot kapjuk:

— *Lengyel Zoltán* a miniszterelnökkel *semiféle békéről nem tárgyalt*, ilyen dolog eszébe se jutott. Tegnap a képviselőház folyosóján nyolc-tíz képviselő jelenlétében beszélt *Lengyel Wekerle*-vel, épp úgy, mint néhány nappal előbb a belügyminiszterrel. De ezek után valószínűleg nem fognak beszélgetni a miniszterekkel sem. *Lengyel Zoltán* két kérdéssel váltott szót a miniszterelnökkel. Az egyik: miért nem törte le a kormány az obstrukciót; a másik: mi összefüggés van az alkotmánybiztosítékok és a kiegyezés között. *Lengyel* kifejtette nézetét, mely szerint az alkotmánybiztosítékokat addig nem adták meg Bécsben, míg *Andrássy gróf* nem járult hozzá a kiegyezéshez. — Ebből nem igaz semmi! — vetette ellen a miniszterelnök. — De hát akkor miért hozta *Andrássy* az alkotmánygaranciákat éppen a kiegyezés megkötése után való napon? — kérdezte *Lengyel*. — Pusztán véletlenség volt, — válaszolta *Wekerle*. Még csak annyit mondott erre *Lengyel*, hogy ő a látszat után indult föltevésében és megmarad a mellett a hite mellett, hogy a kiegyezés elfogadására a semmit nem érő alkotmánybiztosítékokkal preszionálták *Andrássy* grófot.

Ez volt *Wekerle* és *Lengyel* beszélgetése; *békéről szó se esett*, nem is eshetett. De azért *Polónyi Géza* keresi a kártyáit, keverje is, ha ez neki tetszik. Ne ártsa azonban az orrát a disszidensek nemes és tiszta akciójába, mert ahhoz neki nincs köze, nem is lehet, nem is lesz! *Polónyi Géza* még egyszer sem volt jelen a disszidensek értekezletein, melyeket a Kass-vendéglő külön termében szoktak tartani. De *Lengyel* mindég ott van, ott volt ma is. Oda nem hívják meg *Polónyit*, ez bevégzett dolog. Azok az urak nem akarnak a megtépzott, szennyes multu ex-miniszterrel politikát csinálni. Vegyék ezt tudomásul egyszer és mindenkorra azok, kik örömmel kapnak *Polónyi* ártatlan, üres bombái után.

Négy millió. Négy millió koronáról beszéltek ma a főváros pénzügyi bizottságának az ülésén. Négy millió: ez az összeg, amelyet megállapítottak, kimondottak, tudomásul vettek és elkönyvelték. Négy millió... istenem, milyen inponáló, milyen büvösen és hatalmasan zengő summa, milyen szédületes összeg egy ilyen szegény, nyomorult városban, ahol husrágóság és szénhiány van. Mennyi mindent lehet ezzel a négy millióval csinálni, azaz mennyi mindent lehetne, ha ez egy pozitív, kézzelfogható összeg volna. Mert mondjuk még végre: a négy millió, amiről ma a pénzügyi bizottság beszélt — a fővárosi deficit.

A HIR

Strófák a napról

A horvátok

A horvátok már konfidensek,
S a Ház tekintélye kopott —
Jó volna honatyákul behozni
Lurichot és Ciklopot!

Deficit

Mily nagy a fővárosnál — uramfia —
A rend, a konzekvencia,
Oh, nem hibáznának egy picit:
Minden évben van deficit.

Bertram utóda

Meghalt a bariton művésze
S most Apponyi van a soron;
Óvé a legszebb bariton,
Vigyék, vigyék Berlinbe, Bécsbe! ...

Számozás

Az esernyős, a köszörüs,
A poéta, ki koszorus, —
Mind számokat kap most Bodátul.
S van nemzeti politikus,
Ki szinte kapott elül-hátul:
A 48-as szám helyett
Tetovált hatvanhetet.

☞ **Szenesé a világ.** Beköszöntött a tél és a főváros közönségének már is kellemetlen meglepetésben van része: nincs szén, s a mi kevés mégis kapható, olyan méregdrága, hogy a szegény ember egyáltalában nem juthat hozzá. Ijesztő veszedelem előtt áll Budapest. Dühöng a szénuzsora, a közönséget valósággal kiszípolozzák a szénkereskedők, akik nem törődnek mással, csak azzal, hogy minél magasabbra emeljék a szén árát. Szombattól kezdve *harminc fillérral lett újra drágább a szén*. A kereskedők kényük-kedvük szerint emelhetik az árakat, mert ez időszert Budapest *alig van szén*. Nem lehetetlen, hogy ha hidegebbre fordul az időjárás, akkor pár nap alatt teljesen elfogy a főváros szénkészlete. A kitűnő minőségű porosz szénhez egyáltalában nem lehet hozzájutni, az angol és magyar szénből pedig csak nagyon kevés van raktáron. Nem csoda hát, hogyha napról-napra emelkednek az árak. Igaz, egyelőre csak a kiskereskedők adják drágábban, a nagykereskedők megmaradtak az eddigi árak mellett. De ez is óriási csapás erre az agyonuzsorázott, kiszípolozott Budapestre, amely félve, remegve néz a hideg kegyetlen télnek elébe. Nincs szén, nincs szén. Hiába, szenesé a világ.

☞ **Sikkasztó bankhivatalnok.** A rendőrség ma letartóztatta Szóka Kálmán banktisztviselőt, aki kétezer koronát sikkasztott a Budapesti Általános Hitelbanktól. Szóka Kálmán hivatalnok volt az intézetnek és a pénztáros távollétében néhány nap óta a pénztár kezelésével bízták meg. A sikkasztást úgy követte el, hogy a felektől a betéteket átvette, nyugtázta is azokat, de a tételeket nem vezette be a könyvekbe. Kétezer koronával károsította meg ilyen módon az intézetet.

☞ **Rákóczi Ferenc lovasszobra.** A Rákóczi lovasszoborbizottság elnöksége megkereste a községi képviselőtestületet, hogy rendeljenek a kurucfejedelem lovasszobra javára kibocsátott sorsjegyekből. A községek most tömegesen küldik be a sorsjegyek árát a szoborbizottsághoz. A hazafias célra különben már eddig is szép összeg gyűlt egybe.

☞ **Keresik a halált.** A Rákóczi-uton levő Emke-kávéházban a múlt éjjel nagy mulatságot csapott *Gerdenovits* Aladár magánhivatalnok. Hirtelen revolvert rántott és föbelőtte magát. A Rókus-kórházba vitték, ahol kihallgatták. A huszonkét éves ifjú családi viszályt és reménytelen szerelmet emlegetett a tettének okául. Állapota súlyos. — Szóka Mihály harminnyolc éves kocsis a Lánchídról bele akart ugrni a Dunába, de a járőrök észrevették s megakadályozták. Szóka elmondta, hogy beteg, dolgozni nem tud. Családja pedig borzasztó nyomorban él. Ezért akart meghalni.

Zugolódnak a tisztviselők

Bajok az előléptetéseknél

Ebben a mostani nyomoruságos világban, amikor egyre jobban nő a drágaság, napról-napra küzdelmesebbé válik a kenyérért folyó háre, a kormány katonatiszti fizetéseket emel, dupla harácsot fizet Bécsnek, de az ország ezer baján nem tud segíteni. Az állam szolgálói, a tisztviselők érzik meg a legjobban ezt a fölötté igaságtalan helyzetet. Fizetésük olyan kevés, hogy abból alig tudnak megélni. Az előléptetési viszonyok is nagyon vigasztalanok: minden téren dühöng a protekció. Ehhez járul még, hogy a magyar tisztviselői kar az adósság tengerében uszlik. Ez a sanyaru helyzet már igazán tarthatatlan. Panaszos levél érkezett ma *A Hír* szerkesztőségéhez. Egy állami tisztviselő küldte Győről. A szomorú igazságokkal teli írás ekképpen szól:

A baj az, hogy a protekciónélküli páriák, mint díjtalan gyakornokok kezdik meg pályájukat. Ez az állapot szerencsés esetben négy-hat hónapig, de rendszeren másfél évig tart. Vannak oly esetek is, mikor két-három évig is várhatunk. Ha azután megérjük a segédnyas gyakornoki állást, kapunk nyolcszáz, a kezelési gyakornokok pedig hatszáz koronát. Tessék kezelési gyakornokok pedig hatszázat. Most tessék egy érettségizett embernek havi 66 koronából megélni akkor, mikor a legutolsó napszám is 3 koronát keres napjában. Egy szebb jövő reményében sokat tír az ember. De ezt a várást is megkeresíti a protekció. Nem irigykedünk mi azokra a kollégáinkra, kik szerencsések két-három évi szolgálat után társaik megelőzésével a kinevezés révébe jutni. Elszorul a szívünk, mikor látjuk, hogy a 250—300 gyakornok mellőzésével oly egyént neveznek ki, akinek foglalkozása a legjobb esetben is csak *takos*. Ezek a *takosok*, akik azelőtt sohasem voltak hivatalban, semmiesetre sem tudhatnak annyit, mint a már hosszabb idő óta működő gyakornokok bármelyike, ezek ugornak át bennünket s míg mi nyomorogva tanuljuk a jövő teendőinket, addig ezek elhalászszák előlünk az előhaladás reményét. A folyó évben a pénzügyi számvételeknél negyven gyakornokot neveztek ki számtiszté. Ezzel szemben harminc más, állami szolgálatban levő tisztviselő és tizenkét, ugynevezett *takos* lett számtiszté. Nyilvánvaló tehát a nagy sérelem, amely a gyakornokokon esett. Ezek a szegény emberek — ki tudja hányad-szor — megint elesnek az előléptetéstől.

Sem fizetésrendezés, sem szolgálati pragmatika, sem igazságos előléptetés! A pénzügyminiszter igazán mostohán bánik a tisztviselőivel. Pénzt nem ad, de azért feltétlen bizalmát és lelkesedést kíván tőlük a tagarckos kormány.

☞ **Böszörménynek orvos kell.** Száz meg száz derék kitűnő orvos van Magyarországon, aki megfelelő állás nélkül úgy nyomorog, mint egy villamoskalauz vagy egy néptanító. Eddig mindig csak orvosnyomorról beszéltek ebben az országban és ma egy hihetetlenül hangzó hír érkezik *Hajduböszörmény* városából, amely szerint ott égető szükség van orvosra. Huszonnyolcezer lakója van a városnak, ezzel szemben összesen négy orvosa s a városi főorvosi állás másfél éve nincs betöltve. Hozzá még hónapok óta állandóan veszedelmes járványok pusztítanak Hajduböszörményben s a négy orvosnak egy szabad perce nincs, s a betegek nagyon nélkülözik az orvosi segítyt. Lehetséges és botrányos állapot ez, amelyen sürgősen segíteni kell. Orvosnak és betegnek egyaránt érdeke, hogy ne legyen Magyarországon orvosi állás üresedésben!

☞ **A nyitrai vasúti vendéglő.** Egyik olvasónk e napokban Nyitrán keresztülfutott és mert a vonat itt tizenöt perennél tovább áll, leszállott, hogy a vasúti vendéglőben megebédeljen. Ez azonban nem sikerült. Bár első osztályban utazott olvasónk, az étterem ajtajánál feltartóztatták és a III. osztályu kocsimába utasították, amely zsufolásig tele volt földmives munkásokkal. Így tettek különben a többi utasokkal is. A vendéglős röviden kijelentette, hogy a vendéglőben lakomát rendeznek egy helybeli gentlemann tiszteletére, idegen be nem jöhet. Az illetékes körök figyelmébe ajánljuk a nyitrai vasúti vendéglős példátlan eljárását.

☞ **Esernyőt, napernyőt javítani!** Korlába szorítják már azokat a házaló iparosokat is, akik a pésti bérkaszárnnyák udvarán szokták kiáltani: „Esernyőt, napernyőt javítani!” A főkapitány elrendelte, hogy rendszámmal ellátott rendőrségi igazolványt kapjanak. Két okból intézkedett ilyenformán: a jogosult iparosokat ellenőrizhetik s a kontárokat lefoghathatják. A rendszámok fehér fémből valók s zöld karszalagra erősítve viselik. A főkapitányság közigazgatási osztálya ügyel majd rájuk.

☞ **Egy szövetségéről.** Az *Országos Központi Fillérszövetkezet* ma az alábbi levelet intézte hozzánk:

Tekintetes Szerkesztőség!

A *Hír* mai számában Guttman Ignác részéről intézetünk ellen rosszakaratu és minden alapot nélkülöző támadás jelent meg. A nélkül, hogy a nagyközönség elé nem tartozó számadatok kimutatásával bizonyítanánk be a levélben foglalt tényállás valótlán voltát, arra kérjük a tekintetes Szerkesztőséget, szíveskednék a való tényállásról leendő meggyőződés céljából szakértő munkatársát intézetünkbe küldeni.

Budapest, 1907. nov. 26.

Teljes tisztelettel

Az Országos Központi Fillérszövetkezet.

*

Egyik munkatársunk e levél következtében nyomban eljárt az Országos Központi Fillérszövetkezetnél és meggyőződött arról, hogy Guttman Ignác levélbeli előadása tényleg nem felel meg a valóságnak, s hogy a kérdéses kölcsönnyeltnél annak folyósításától kezdve, az adós késedelme folytán bekövetkezett perlésig, egy levo-nások, mint később adott fizetési halasztások tekintetében a legnagyobb előzékenységgel járt el. Ez alkalommal meggyőződöttünk arról is, hogy az Országos Központi Fillérszövetkezet teljesen reális alapon álló intézet, amelynek tisztességéhez szó nem férhet. Ennek bizonyítéka, hogy a közismert nehéz pénzügyi viszonyok dacára, a nélkül, hogy tagjait kölcsönük visszafizetésére szorította volna, kötelezettségeinek pontosan megfelelt — sőt újabb kölcsönöket is akadálytalanul folyósít.

☞ **A posta rabszolgái.** A *Hír* ilyen címen szóvá tette a fővárosi táviratkézbessítők helyzetét. A közlemény valóságos forrongást idézett elő az érdekelték körében. Mórocz János táviratkézbessítő ma helyreigazító sorokat küldött be hozzánk, amiket az igazság érdekében alább szívesen közreadunk. A helyreigazító közlemény így szól:

A budapesti táviratkézbessítők havi negyvenkét korona kezdő fizetéstől hetvenkét koronáig emelkedő fizetést kapnak, azonkívül az elkézbessített táviratok után tantiémet is élveznek, ami gyalogosoknál husz- és ötven korona között váltakozik, kerékpárosoknál pedig gyakran a száz koronát is meghaladja. Naponta tizenegy óránál több szolgálatra az igazgatóság senkit sem kötelez. Az évekkal ezeltől életbeléptetett, négy darab táviratra szóló rendelet csak ránk nézve volna hátrányos, mert kevesebb tantiémet tudnánk csinálni. Az igazgatóság a nagyközönség érdekeit tartja szem előtt, mikor az indulást és az érkezést nyilvántartja, szolgálatunkat úgy osztották be, hogy husz nap közül tíz napon biztosítva van az ebédidőnk, tíz napon pedig a táviratok kikézbessítése után ebédelhetünk, a netáni kését ebédidőnk tudják be. E miatt semmiféle bántódásnak nem vagyunk kitéve. Tavasszal harminc kézbessítőt neveztek ki postaszolgává, azért, hogy terhes szolgálatukat megkönnyítsék. Ezt egyesek kérésére mindig meg szokták tenni. Az indulást és az érkezést ellenőrző tisztviselők csak az előirt szabályokat tartják be, mikor egyeseket a késésért kérdőre vonnak.

☞ **Nincs vagon, nincs só.** Stark Károly újvidéki kereskedő írja *A Hírnek*: Sólárusító vagyok és két-három év óta mindig hetekkel előbb küldöm a pénzt a Magyar Kereskedelmi Rézsvénytársasághoz, de sőt nem kapok. Ha kérek, Pontiusától Pilátusig küld a Társaság, de a sőt sohasem kapom meg rendes időre. Hihetetlen, hogy Magyarországon éppen sóra ne jusson vagon, mikor a rossz termés folytán nincs gabonaszállítás, Szerbia is el van zárva, tehát nem kell annyi vagon, mint normális időben. — Hasonló panaszokat csaknem naponta hoz a posta szerkesztőségünkbe. A kereskedelmi kormány ilyenformán még sem lehet közömbös az a gazdálkodás, amelyet a Máv. folytat. Annyi baja, válsága van a magyar kereskedelemnek, hogy az ilyen károktól igazán meg lehetne kímélni.

A HIR

Az orvosnövendékek sérelme. Az Önkéntes Mentőegyesület szolgálatában, mint az egyesület tagjai résztvesznek az orvosnövendékek is. Sok szegénysorsu medikus jutott ekképpen keresethez. A szolgálat egyfolytában huszonnegy óráig tartott és erre az időre négy korona ötven fillért fizetett nekik az egyesület. A medikusok most elestek ettől a keresettől. A szolgálati idő huszonnegy órától tizenkét órára szállították le s ezen túl nem kapnak az orvosnövendékek tiszteletdíjat. Az indokolatlan intézkedés nagy visszatevészt keltett a többnyire szegénysorsu fiatal-emberek körében.

Kenyér nélkül. Öt évvel ezelőtt *Hidas* Béla raktárhivatalnok volt a *Máv.*-nál, amelynek már hosszabb idő óta szolgálatában állott. Egy napon kellemetlen meglepetés érte. Elbocsátották a szolgálatból. A szigorú rendelkezésnek előzményei voltak: az elbocsátott raktárnok több hivatal-társával azzal gyanúsította *Goldberger* Samu hivatalnokot, hogy az a *Máv.* igazgatóságát megrálgalmazta. *Goldberger* panaszára aztán minden vizsgálat mellőzésevel elmozdították állásától *Hidas*it, aki családjával kenyér nélkül maradt. Másfél évig nyomorgott a szerencsétlen ember. Állást, munkát sehoh sem kapott. Végre hosszas lótsáfutás után egy *Weisz* Mór nevű pénzügynök alkalmazta őt. Szerencsétlenségére, mert *Weisz* zálog-cédulákkal való üzelmek miatt a törvény elé került s az ügybe *Hidas* is belekeverődött. Uzsora miatt egy havi fogházra ítélte a törvényszék. Közben *Hidas* ismét visszakerült a *Máv.*-hoz. De a mikor itt megtudták, hogy a szerencsétlen embert fogházbüntetésre ítélték, újra elbocsátották. Most a legnagyobb nyomoruságban él családjával együtt. Állást nem tud kapni sehoh sem. A jászivü emberekhez fordul, akiknek segítségét kéri nehéz helyzetében. Bárminemű állást, alkalmazást vagy egyéb munkát köszönettel elfogad. Lakása: VI., Munkácsi-utca 31. I. em. 38.

Ádám, hol vagy? Egy jóképű parasztagazda állított be még a nyáron *Detsinyi* Frigyes droguistához s azt ajánlotta, hogy saját termései paprikát szállít. Megkötötték az alkut negyven mázsára és gazduram négyszázötven korona előleget kapott. Most kiderült, hogy a becsületes képű idegen közönséges szélhámós, *Illés* Ádám negyvenhárom éves csavargó, aki megszökött. A budapesti törvényszék vizsgálóbírája közönséges levelet adott ki ellene.

FERENC JÓZSEF
IKESERUVIZ páratlan
HÁSHAJTÓSZER

A KÖZÖNSÉG IRÁSAI

A cinkotai vasut mizériái

Rossz sorsom *Rákosszentmihályra* vetett, ott akom. Hogy ez mit jelent, arról csak annak lehet fogalma, aki mint én is, naponta kénytelen hivatala miatt a fővárosba be- és visszautazni. Mindkét utazás tele van gyönyörűségekkel. Van egy villamosjárat, mely a Muzeum-körutról a cinkotai vicinális állomáshoz közlekedik. Ennek az a főspecialitása, hogy a vicinálison utazni akaró közönség sohase kap rajta helyet. Teleitlik olyanok, akik egy-két megállóhelyvel odább leszállnak róla, de akik számára rendszeresítve lett, azok rendszeresen lemaradnak róla. Ha az ember végre a negyedik-ötödik kocsin helyet kap, akkor abban a gyönyörűségben van része, hogy láthatja a vicinálisra éppen abban a pillanatban elfüstölőgni. Ha aztán a következő vonatot megvárva, azt sietve megrohanja az ember, akkor ülőhelyet is kaphat és abban a gyönyörűségben is lehet része, hogy kajánul nézheti a kevésbé értelmesek ádáz viaskodását legalább egy állóhelyért. Aki nem akarja magát agyonzorittatni, az átmegegy a harmadik osztályba *szerecsét próbálni*. Mikor aztán a vicinális megáll Szentmihálynál, újabb felvonása következik a mi speciális élvezeteinknek, újabb hars egy helyért a lóvasutnak nevezett, rosszul záró ajtóju, rozoga, piszkos kis ketrecben. Néha két lóvasut is vár kint. De ez az öröm se tart soká, mert néhány megállóhely után hallatszlik a mindenható kalauz zord szava, hogy a hátsó kocsit utasai *esőben, sárban szálljanak át az elsőbe*, mert ez nem megy tovább. Ez a mi mindennapos gyönyörűségünk, mindennapos jókívánásainkkal fűszerezve. A társaságok igazgatói pedig mosolyogva fogják olvasni ezt a *panaszt is, mint már annyi év óta isten tudja hányat*. Hja: „Nagy forgalom, esekély befektetés!”

Egy *rákosszentmihályi* lakos.

TÁVIRAT TELEFON

Nagy bukás Debrecenben A cégtárs szörnyethalt

Debrecen, november 26.

Licht Hermann itteni nődivat nagykereskedőt ma este a vizsgálóbíró rövid kihallgatás és hamis bukásért letartóztatta. A magyaránnyu bukásban állítólag bécsi, budapesti és berlini cégek vannak érdekelve. *Licht* Hermann társát, *Stern* Richárdot, mikor a letartóztatásról értesült, szívzselhűdés érte és nyomban meghalt.

Agyontiporta a Kocsi A gyermekjáték áldozata

Petrozsény, november 26.

Szentkirályi József tizenöt éves kereskedőtanonc több társával a fatelepek egy vaskocsijára ült, amelyen bányafát szállítanak, úgy hogy a kocsit a lejtős pályán lefelé gurítják. Az örök mindent elkövettek, hogy a gyermekeket a veszélyes kedvteléstől visszatartsák, de azok az örököt *szelkergetlék*. E közben egy kocsi a lejtős uton lefelé való rohanásában *Szentkirályi* Józsefet *aggyontiporta*. A szerencsétlen fiut ma temették el.

A csendőr rémtette

Tarnov, november 26.

Fahler csendőrmester tegnap bajonettjével megölte *Nikowski* János szakácsot és huszonhárom éves mostohaleányát, azután megszökött. A szomszédok azt beszéltek, hogy a csendőr megkérte a leány kezét, de *Nikowski* kikoszarozta és *Fahler* már régen emlegette, hogy boszút fog rajtuk állani. A törvényszéki vizsgálóbizottság kiszállott és a boncolás kiderítette, hogy a csendőr előbb agyonlőtte, aztán összeszurkálta áldozatait. A csendőrök a várostól két kilométernyi távolságban nyomára akadtak a gyilkosnak, aki lelövélssel fenyegetett mindenkit s erre egy *fél század kalonaszagot* rendeltek ki *Fahler* kézrekerítésére. A paraszok is segítettek bekeríteni a gyilkost és mikor *Fahler* látta, hogy nem menekülhet, *föbelötte magát*.

Átokkal sujtott birtokvásár A francia papok milliárdjai

Páris, november 26.

Riou konzervatív-párti szenátor interpellációjára, vajjon hová fordítják a kongregációknak ugynevezett milliárdjait, az igazságügyminiszter a kongregációs javak likvidációjára nézve jelentést dolgozott ki, amely a többi között kifejti, hogy a *felozlatott kongregációk ingatlanai csak igen nehezen voltak értékesíthetők*. A községeken és megyéken kívül csak kevés vevő akadt, mert a papok azokat, akik kongregációs javakat vásárolnának, *erkommunikációval fenyegették*. A kongregáció összes javainak értékét 1.071.777.000 frank volt. A kongregációk különben majdnem egész vagyonukat külföldön helyezték biztonságba, ingatlanokra jelzálogkölesönöket vettek fel és az *aktívákat minden lehető eszközzel csökkentették*. A likvidációval kapcsolatban szükségessé vált törvényes eljárás *csupán ügyvédi tiszteletdíjakban egymilliót meghaladó összeget emésztett fel*.

Keresik a vonatrablókat

Páris, november 26.

A toulousi vasuti rablókat még nem sikerült kézrekeríteni. Ma letartóztattak két gyanus embert, akik valószínűleg orgazdák voltak a rablók-nak. A rendőrség azt hiszi, hogy már nyomon van és a személyleírás alapján egy mutatványos bódé akrobatáját kutatják, aki csak a minap szabadult ki a fegyházból. Azt a pénzesszekerényt, amelyet a rablók kifosztottak, feltörve megtalálták a vasut-hoz közel egy sűrű erdőben.

Beteg? Nem beteg? Hírek a német császárról

Berlin, november 26.

Vilmos császár egészségi állapotáról minduntalan kedvezőtlen híreket bocsátanak szárnyra. Ujabbán azt híresztelik, hogy a császár *fűlbajban szenved* s ezért hosszabb utazást fog tenni a Földközi-tengeren, mert fűlbajának a nyugalom és a tengeri levegő csak használhat. Feltétlenül hiteles jelentés szerint *ezek a hírek alaptalanok*. A császár egészen jól érzi magát és illetékes helyen semmit sem tudnak arról, hogy a császár közelebb a Földközi-tengeren utazást akarna tenni. A betegségről elterjedt hírekből csak annyi igaz, hogy a császár október végén és november elején köhögésben, náthában és a felső légzőcsövek könnyű hőmérsékletemelkedéssel kapcsolatos katarrhusban szenvedett és ezért *néhány napig ágyban kellett maradnia*. Miután *Vilmost* e betegség némileg megtámadta és a köhögés Berlinben nem akart teljesen megszűnni, ő felsége engedett azon kívánságnak, hogy windsori utazásán felül üdülő utat tegyen az enyhe klímájáról ismeretes dél-angolországi partokra. A katarrhus most elmúlt és a *javulás általános*. *Vilmos* császár a másodosztályu koronarenddel tüntette ki *sir Felix Seymoudot* a kiváló angol gégeorvost.

Diktatura Portugáliában Megölték a sajtót

Madrid, november 26.

A portugáliai hírek, a szerint, hogy milyen forrásból erednek, *ellentmondók*. Egy verzió szerint csak a hivatalos politikusok körére terjed az izgatottság, más jelentés azt ujságolja, hogy az *egyesületi törvény eltörlése általános elkeseredést keltett* és most már odáig fejlődtek a dolgok, hogy az utca az emberek izgatottan tárgyalják a politikai eseményeket. Az egyetem rektora, *Coimbra*, a városi testőrség parancsnoka, az igazságügyminiszter és néhány hatóság legfőbb vezetői *lemondtak állásukról*, mert a mostani rezsimmel nincsenek megelégedve. A *kormány tüzzel-vassal üldözi a sajtót*. Tizenöt lap megjelenését betiltotta és a színházi előadásokra ismét behozta a cenzurát. A kormány *Oportóban föloszlatott és bezáratott huszonegy politikai klubot*, amelyek törvényes formák közt alakultak meg és egyidejűleg az *egyesületi törvényt is megszüntette a kormány*. Feszült várakozással néznek a legelőkelőbb monarchisták gyűlése elébe, akik *valamennyien hívei a trónörökösnek*. *Oportóban a rendőrség új bombo-raktárt fedezett föl*. Ugyanott *háromszáznál több embert tartóztattak le*, akiket forradalmi üzelmekkel gyanúsítanak. Hír szerint legközelebb az *egész országban kihirdetik az ostromállapotot*.

Kidobják a horvátokat De nem minálunk

Berlin, november 26.

A porosz kormány újabb száznyelv horvát munkást utasított ki, mint *kellemetlen idegeneket*. Az utolsó hét napon a Ruhr vidékén a horvát munkások kilenc rablást és betörést követtek el.

Öngyilkosság a letartóztatás előtt

Berlin, november 26.

New-Yorkból táviratozzák, hogy *Strauss* Lajos tőzsdeügynök ma abban a pillanatban mérgette meg magát ciankallival, amikor a rendőrök behatoltak lakásába és le akarták tartóztatni. Az öngyilkos tőzsdeügynök értékpapirokat hamisított, kétmillió dollár erejéig.

A nemzetközi betörők titkai

Orgazdák Budapesten

Pesti rendőrök Bécsben

Majtint is elfogták

Az önbetörő ékszerész

A kompromittált osztrák policáj

Nagyszabású bünyői nyomozást végzett ma a budapesti rendőrség, még pedig páratlan sikerrel. Három gonosztevőt a börtönbe juttatott s egy ártatlan kereskedőt megmentett a gyaláztatótól, melybe az osztrák rendőrség hajszolta. *A Hír* már érdekes részleteket közölt erről a vizsgálatról, a mely most fordulópontra ért. Kiderült, hogy valamennyi értesülésünk, amelyvel az újságok leg-többjét megelőztük, mindvégig alapos és hiteles adatokat tartalmazott s ezeket még a következő szenzációs részletekkel bővíthetjük ki:

A cinkostárs szabadlábán

Glück Salamon hírhedt orgazdáról jelentetik már, hogy a rendőrség letartóztatta. De csakhamar kieresztette az ügyészség, amely nem talált elegendő bizonyítékot. *Krecsányi* Kálmán detektívönök azonban nem nyugodott bele az ügynek ilyen módon való elintézésébe és szakadatlanul folytatta a nyomozást. Házkutatást tartott Glück Salamon lakásán, továbbá *Majtin* Márk borkereskedőnél is, akiről biztosra vették, hogy lopott ékszereket vásárolt. Az utóbbi tudvalevőleg fitestvére, *Majtin* Józsefnek, akinek a Koronaherceg-utcában levő ékszerboltját kifosztották.

A detektívek munkája nem veszett kárba. *Majtin* lakásán találtak negyvenkét zálogcédulát, továbbá több aranyláncot, apró ékszereket, két nagyértékű bróst s egy briliánsgyűrűt. *Krecsányi* zsebében volt az a lista, amelyet Bécsből kapott, a *Fliegl* Vilmos ékszerésznél történt betörésről, illetve az eltűnt tárgyakról. A pontos lista segítségével megállapították, hogy a *Majtinnál* talált brósz és gyűrű *Fliegl* üzletéből való. A borkereskedőnek egyelőre nem szóltak erről, de felügyelet alá helyezték s az ékszereket lefoglalták.

A lesajnált rendőrkapitány

Csöcsán rendőrkapitány nyomban felutazott az ékszerekkel Bécsbe s a Polizeidirektion épületébe sietett. Elmondta, hogy a *Fliegl*-féle drágaságok néhányát megtalálták Budapesten. A bécsi kollégák nyomban harsány derűséggel fogadták ezt a kijelentést.

— Ugyan, ugyan, — mondták aztán gunyos mosolylyal. — Magyar kollégánk hallatlanul kompromittálja magát.

— De hát mivel?

— Hiszen mi elfogtuk *Varga* Jenő betörőt, a ki részletesen bevallotta, hogy ő követte el szintén letartóztatott társával együtt a gazságot *Fliegl* ékszerésznél. Sőt azt is bevallotta, hogy maga a kereskedő bérlette fel erre a munkára.

Megrendelt betörés

A budapesti rendőrkapitány kissé megdöbben s a bécsiek ironikusan tették elébe *Varga* Jenő érdekes vallomását, amelynek lényeges részei a következők.

— *Fliegl* ur negyven ezer koronára biztosította üzletét betörés ellen. Aztán fölkeresett engemet és kijelentette, hogy ezer forintot ad, ha betörést követek el nála. Persze olyanformán, hogy másnap visszaviszem az ellopott holmit. Meg is kötöttük az üzletet. Én elvégeztem a betörést, úgy hogy öröm volt nézni, olyan tiszta munka volt. A policáj nem esített el, baj nélkül vissza is csempésztem az ékszereket. *Fliegl* ur fölvette a negyven ezer koronát s nekem becsületesen kiadta az ígért kétezzer kronosit.

Ehhez még hozzátették a bécsi urak, hogy *Vargát* jól őrzik és már a végtárgyalás is ki van tűzve ebben az ügyben december 9-ikére, amikor *Fliegl* mint gyanúsított kerül a bíróság elé.

A makacs magyar

Csöcsán kapitány azonban ezek után sem engedett álláspontjából.

— Kérem — mondotta — tessék nyomban becsitálni az ékszerészt. Vele akarok beszélni.

Fliegl nemsokára megjelent s akkor különös dolog történt. Alighogy meglátta az ékszereket, örömmel kiáltott:

— Ez a két brósz, meg a briliáns-gyűrű az enyém volt. Tőlem lopták el. Be is tudom bizonyítani.

A bécsi rendőrtisztek hitetlenül csóválták a fejüket, de huszonnégy óra múlva kiderült, hogy a makacs magyar kapitánynak van igaza s a bécsiek kompromittálták magukat nagyon súlyos, sőt törvénybe is ütköző módon.

Amíg *Csöcsán* Bécsben járt, *Krecsányi* idehaza nyomozott tovább. A *Majtinnál* talált zálogjegyekkel sorra járták a zálogházakat, minden ékszert megnéztek s találtak három drága kronométert, amelynek leírása benne volt a *Fliegl*-féle lajstromban. *Krecsányi* a kronométereket *Emek* detektívvel felküldte Bécsbe és *Fliegl* azokat is kétségtelenül fölismerte.

Kiderült, hogy *Varga* és társa betörték *Fliegl*hez, de — megbízás nélkül. Az összes ékszereket Pestre hozták s miután itt Glückéknek eladták, visszautaztak. Főnt aztán hüvörsre kerültek.

Csöcsán kapitány tegnap este a bécsi ékszerészszel együtt Budapestre érkezett, ahol azonban megnehezítette az eljárást, hogy az ügyészség szabadon bocsátotta Glücköt.

Hasznos fufang

Cselre volt szükség és ezt *Krecsányi* detektívönök alkalmazta ügyesen. Ma délelőtt fölkereste Glücköt a Holló-utca 9. száma alatt levő lakásán. Az orgazda megijedt és siránkozva mondta:

— Nagy nyomorban vagyok. A gyerekeim beteg. Mit akarnak még tőlem?

A detektívönök az érzékenységre akart hatni. Lelkére beszélt, hogy ne tagadjon s ha mindent szépen bevall, esetleg szabadlábán hagyják, a betegnél maradhat. Tagadása pedig ugy se használ.

A viharedzett orgazda ellágyult és a következő fontos vallomást tette:

— Nem bánom hát, tudják meg az igazat. Márciusban történt, hogy az 6-utcai *Figaró*-kávéházban voltam, amikor telefonhoz szólított *Varga* Jenő. Azt mondta, hogy sok drága szőjre (lopott holmi) van és tudnék-e orgazdát. Mondtam, hogy nekem nincs pénzem, de ajánlhatok régi, jó pénzembert. Rögtön *Majtin*ra gondoltam. Este ki is mentem *Majtin* Márkhoz és meg-egyeztünk. Másnap, az előzetes megbeszélés szerint, reggel kimentünk a *budafoki* vasuti állomáshoz *Steiner* Simon hordárral. Később megjött a vonaton *Varga*, elegánsan, mint egy diplomata. Remek angol bőröndöt hozott s ezt *Steiner*nek adta át. A *Wertheim*-záru bőröndben voltak a lopott ékszerek. Engemet és *Majtint* mint régi ismerősöket üdvözölt és *Steiner*nek azt az utasítást adta, hogy a drága koffert vigye el *Löwy* zálogházi becsüshöz, a *Csengeri*-utca 6. sz. alá. Megbeszéltek, hogy másnap elhozzák a bőröndöt *Majtin*hoz, a *Lehel*-tér 6. számú lakásba, ott felnyitják, *Majtin* megbecsüli s az árát kifizeti. Így is történt. A betörő háromezeröttszáz koronát kért, *Majtin* kétezernyolcszázát ígért s nem is adott többet. Fbből nekem járt kétszázötven korona provizió. *Majtin* az alku után kivette a csekk-könyvét s kiállított egy utalványt kétezernyolcszáz koronára egy terézkeruti bank címére. (Az orgazdának folyószámlája van egy pénzintézetben). *Varga* másnap fölvette a pénzt s nekem kiadta a proviziót. Aztán Bécsbe utazott, ahol tréfára bukott (letartóztatták).

A rendőrség megállapította, hogy Glück ezáltal igazat vallott s a nyomozás kétségtelené tette az agyafurt *Majtin* bűnösségét.

Éjszakai letartóztatás

Krecsányi tanácsos, aki hajnal óta dolgozott ebben az ügyben, bevittette a főkapitányságra *Majtint* és Glücköt. Még egy házkutatást is tartott hirtelen módon a borkereskedő lakásán. Tömérdek kompromittáló dolgot talált, tömör ezüst tálakat, gyümölestartókat, gyűrűket stb., amelyeknek tisztes eredetét egyáltalán nem tudta bizonyítani a derék *Majtin* mester. Kiszült ellenben, hogy a *Fliegl*-féle ékszereket zálogba csapta, vagy borsos áron eladta.

Mindezek alapján éjszaka letartóztatták ugy *Majtin* Márkot, mint Glück *Salamont*. Harmadik a triumvátusban *Löwy* Adolf pápai születésű, negyvennégy éves magánzálogházi becsüs, aki szintén egy második emeleti cellába került. Holnap folytatják a vizsgálatot és valószínű, hogy a foglyok még szaporodni fognak.

Tolvajok faluja

Razzia Erzsébetfalván

Hová adja a gyermeket dajkaságba? Erzsébetfalvára. Hol lakik egy betörő, egy jól nevelt csirkefogó? Erzsébetfalván. Akiknek a multja rováson van, az a főváros melletti kies falura menekül, mert a környéken ez az egyedüli hely, amelynek lakói nem kötelesek nacionáléjukat bejelenteni. Így éltek nyugodtan, jólétben a legelszántabb gonosztevők Erzsébetfalván, amíg most sok minden kiderült és holnapra megtelnek a főkapitányság barátságos fülkéi.

A tolvajok falujában néhány éve virágzó péküzlete volt egy *Erdősi* József nevű pékmes-ternek. Nemrég eladta az üzletét és ügynökös-ködött a vidéken. Így Glückstál *Lipót* ottani péküzletét megvételre ajánlotta *Konstantinovic* Demeter kiskunhalasi péknek, aki bele is ment a dologba. A mult héten szerdán *Konstantinovic* el is küldte két legényét azzal, hogy vasárnap érkezék és — fizet. De csak hétfőn délelőtt állított be; két ember kísérte. Az egyik munkás volt, aki két zsák kiséretében a műhelybe ment, a másik elegánsan öltözött gavallér. Amikor a jó *Demeter* fizetni akart és már letette a pultra a 3300 pengő forintot, a gavallér visszavette a pénzt és azt mondta:

— Előbb gyerünk a városba bevásárolni, délután fizetünk!

Amikor elmentek, Glückstál megkérdezte a munkást, hogy ki az új gazda kisérője:

— Nem ismerem! — volt a válasz. A vasuton ismerkedtek meg.

Későn délután lélekszakadva rohant be a péküzletbe *Konstantinovic* Demeter:

— Jaj! Jaj! Kiraboltak! Ellopták a pénzem!

Kikérdezték és kiszült, hogy az új barátja lopta el a 3300 forintját. A névjegyét azonban otthagya. Ez állott rajta: *Spitz* József nagykereskedő, *Garay*-tér 9. És a végén elmésem: p. c.

A hülye bolgár embert behozták a rendőrségre, ahol a következőket sirta el:

— Elindultunk az állítólagos *Spitz* urral a vasuti töltésen Budapest felé. Egyszerre megszólalt, hogy menjünk az erdőn át, úgy közelebb. Alig értünk a sűrűbe, arra jött egy ur és egy nagy, sárga pénztárcát ejtett a földre. *Spitz* fölvette, azt mondta: Pesten osztokodunk a tartalmán. De tiz lépést se tettünk, ráncsapott a tulajdonos, előbb engem motozott meg, azután a társamat, akinél megtalálta a tárcát és alaposan leszidta. Kis idő múlva azt mondta: Várjon rám, rögtön jövök! Elment, de nem jött többé vissza.

Ennyit mondott a balga *Demeter*, akinek csak akkor csillant fel nedves bivaly szeme, amikor a betörők albumjában ráismert a tárcát elvesztő titokzatos idegenre, akiről megállapították, hogy *Erdőssy* József a neve és már legalább tizenkétszer volt büntetve. A pénztárca még nála volt, amikor este letartóztatták.

Az állítólagos *Spitz*et nyomozzák. Holnap csendőrök, detektívek és rendőrök általános razzia tartanak Erzsébetfalván.

MŰVÉSZET

SZÍNHÁZ ZENE KÉP KÖNYV

* **Opera.** Az operaháznak utóbbi időben oly szürke és unalmas műsorába ma este Wagner zsenijének szivárványa ragyogott bele. A *Rajna kincse*-t hallottuk gyenge, szintelen előadásban, a mit a csodálatos finom ösztönű közönség előre megérzett és félig üresen hagyta a nézőteret. Akik ott voltak, egy életre valót szenvedtek *Kacér Margit* és *Pichler* kegyetlen művésze által. A máskor oly kitűnő *Takács* és *Beck* is kedvteleneknek látszottak. Feltétlen elismerés jár *Dérinek*, és *Vencellnek*. A tavaly oly nagy garral hirdetett sellő-bábukat is lomtárba tették, ez a zseniális felfedezés úgy látszik nem volt a Kolumbusz tojása. Zavartalan, nagy élvezettel csak a zenekar szolgált, melyet a kiváló *Márkus Dezső* vezényelt óriási tudással, Wagner tökéletes megértésével. Márkus Dezső igazán nagy művész. Csodálatos, hogy az új rendben olyan ritkán látjuk a dirigensi széket. Hiszen Wagner-előadást vezényelni nálunk úgy senki se tud.

* **Népszínház-Vigopera.** A *Denevér* csüförtöki előadását, amelyen *Schrödter* Frigyes kamaracénekes, a világhírű művész lép a budapesti közönség elé a második felvonás hangversenyében, műsora legszebb számaiban, igen nagy az érdeklődés. A jegyeket ez előadásra tömegesen vészik, valamint a *Bábkirálynő* összes előadásaira is, amelyek iránt példátlan a közönség érdeklődése. A darab mindig *Küry Klárával* a címszerepben a hét során még *szerdán, szombaton és vasárnap* este megy. A *Vöröshajú pénteki* előadásának *Blaha Lujza* asszony fellépte ad különös érdekességet. A nemrég elhunyt *Lukács* e darabja a Népszínház népies műsorának mindig egyik erőssége volt.

* **Varázskeringő.** (Bemutató a Királysínházban.) Ma este mutatták be a Királysínházban *Dörmann* és *Jacobsohn* urak *Ein Walzertraum* című operettjét, mely a zeneszerző, *Strauss* Oszkár talentuma révén már régen megy a császárvárosban. A szöveg a régi recipe szerint készült. Egy pohár víz, néhány darab cukor, egy fél citrom és kész — a limonádé. Bécsi levegő árad a szinpadról a függöny első felgördülésétől utolsó eséséig. A fordító az újdonságnak éppen csak a címét változtatta magyarra, egyébként bécsi az egész dolog. Olyan, mint a magyar ipar címén forgalomba hozott osztrák gyártmány, melynek belsejéből elfelejtették kivakarni, hogy: *Gesetzlich geschützt!* A zenéje kedves, fülbemászó, különösen a kerincgök. Talán túlságosan is valceres. A lajthántuliak valcerimádata tudvalevőleg óriási. Minket nem ragad el túlságosan. A férfi szereplők között *Ráthonyi Ákosé* a vezető feladat. Ez a pompás művész mindig kedves és elragadó. *Ötvös* Gitta igen kedves, szép színésznő, úgy szegi a szerződést, mint más a kenyeret. De ma igen nehéz feladata volt, amelynek közepes megoldásához is bizony már több tehetség kell. Darabot vinni, nagy dolog. De sok tapsot és virágot kapott. *Petrüss* Sári bájosan tehetségtelen most is. *Németh, Orley, Papir* igen mulatságosak. A zenekar érvényesülését nagyon akadályozta a sok transzponálás, melylyel a szereplők tulnyomó része énekelt, ugyancsak erős kárára a partitúrának. Alig maradt meg egyetlen kotta eredetiben. A szereplőket és a jelen volt zeneszerzőt, sőt a rossz szöveg íróját, *Jacobsohn* urat is többször a lámpák elé szólították.

* **Vigszínház.** A Vigszínházban holnap, szerdán, kettős előadás lesz. Az estét *Rajna* Ferenc egyfelvonásos vigjátéka, a *Tiszti fruska* vezeti be, amelynek címszerepét, *Harmat* Hedvig játssza. Az eredeti újdonságot követi az újonnan betanult *Coullisset* ur, amelynek bemutatója tíz évvel ezelőtt volt. A címszerepet ezúttal is *Hegedűs Gyula* adja. A *Coullisset* urban lép fel először *K. Szögyény* Mariska, a Vigszínház új tagja. A többi főszerepekben *Kiss Irén, Komlóssy Ilona, Pécsi Paula, Vendrei Ferenc, Fenyvesi Emil, Talpoczy Dezső* működnek közre.

* **Uj műsor.** A Teréz-körúti Budapesti Cabaret-Színház, szerdán mutatja be teljesen új műsorát. Az új műsoron szerepel huszonöt új cabaret-számon kívül három új darab. *László Fülöp* műtermében, A pesti kávéház és *Zrinyi* ki-rohanása. Több új színpadi tréfa is bemutatásra kerül, ezek között. A százesztendősvé jövendő-mondó, A Vajda a Wagner-zenéről s Nagy Endre illusztrált előadása: A női kalap tultengése.

Imre és Gizella

Siet az osztrák,
Késik a magyar

Köd? Köd?

Vukovár és Ujvidék között a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Társaság gőzöse közlekedik. Még *Baross Gábor* alapította a „magyar gőzös“-t, amely népszerű volt, mint akár *Barabás Béla* és vidáman, nyugodtan közvetítette a személyforgalmat nyolcvanhárom kilométer távolságban. Ez a vonal rendkívül fontos. A személyvonat 10 óra 42 perckor indul Ujvidékről, a hajó már 9 óra 15 perckor. A „magyar gőzös“-nek szíval jól ment a dolga, mint egy éve még a szövetkezeti direktoroknak, amíg egy osztrák vállalat meg nem irgylte és egy parallel vonalat nem csinált. A Dunagőzhajózási Társaság új hajói elkaparították lassankint a személyforgalmat, hamarabb indultak és sokkal hamarabb érkeztek. A magyar gőzös kapitányai úgy gondolkodtak: Mit csinálók én kilenc órákor Ujvidéken? És rendszeren három-négy órát késtek.

A magyar hajó neve: *Imre*; az osztrák hajó neve: *Gizella*. *Imre* és *Gizella* így kergettek egymást a Dunán, de csak a legritkább esetben találkoztak. *Imre* mindig lekészt a randevuról. Ebben a szezonban, hogy megmutassák *Gizellának*, hogy *Imre* is legény a talpán és ami késik, az nem mulik: a magyar társaság a felénél is olcsóbbra szállította le a viteldiját. *Hiába!* *Hiába!* A pontos osztrákkal nem lehetett konkurrálni. *Hiába* volt okosabb a magyar, ha egyre készt, mint a választói jog, sőt mint az alkotmánybiztosítók. A késésében rendületlen és megingathatatlan volt *Imre*... Nem lehetett vele erről beszélni! Amit a személyforgalomba vesztett, az áruforgalmon regresszáta magát a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Társaság. A gőcpont *Palánka*, itt kerül beraktározásra a vidék (mint mondani szokás) főcikke: a liszt. November 20-án azután rejtelmes dolog történt. Titokzatos és szakadozott, mint egy skót ballada.

Ködös nap volt. A viharedzett tengerészek vörös orra világított a szürkességben, más fény nem lengett a Dunán. A magyar gőzösek a menetrend szerint 6 óra 55 perckor hajnalban kell *Palánkán* lenni, e helyett — 12-kor délben érkezett. *Ja!* A köd! A köd! Ujvidékre négykor ért, s az utasok egynegyed tizenegykor éjjel érkeztek. Ilyen késésre a legöregebb halak sem emlékeznek. A köd? Nem. Nem. Más. Öt kilométernyire *Sárengrád* szerémmegyei állomástól történt a katasztrófa. Éjfélkor érkezett meg a hajó. Az éjszakában muzsikaszó hangzott, rikoltozás és komor vezényszavak: *Huzd, amig lelke van!*

Mi történt e rémes éjszakán? Gyilkosság? *Á!* A hidór leánya *Szertics Mária* Anunciátá tartotta esküvőjét a tanítóval. *Hurrá!* — bögték a derék hajósok és a kapitánynyal, az ellenörrel, gépészszel, sőt a legénységgel együtt otthagyták a hajót a személy és áruforgalmat és egy óra hosszáig ropták a táncot a parton. A hajó sehogysem akart megindulni, a legénység úgy rengett a fedélzeten, mint a holdfény a vizen. Az utasok már fel akartak lázadni, de nem mertek és úgy reggel meg is érkeztek *Vukovára*. Ilyen rémes történetek játszódnak le a Dunán és ezért közlekednek a magyar gőzösek üresen... Már a patkányok is átköltöztek a Dunagőzhajózási Társaság gőzöseire...

Eltűnt rendőrfelügyelő

Bornemissza Sándor Amerikában

A rendőrségnek megint házi szenzációja van. *Perger Béla* fogalmazó után — akiről nemrég írtunk — *Bornemissza Sándor* rendőrfelügyelő vitrolázott át az Océán túlsó felére. Az egykori huszártiszt, akiből a nepotizmus rendőrtisztet csinált, most *cselédszoknyákat vasal* odaát. Kollegiáinak egy része gyűlölettel és jogos felháborodással gondol reá, mert jelentékeny anyagi kárt okozott nekik.

A lovasrohamok hőse

Bornemissza a *Ludovika Akadémiából* került ki és mint hadnagy Boszniába jutott, ahol főhadnaggyá lett. Akkor beleszeretett egy csinos müncheni leányba, de nem volt kaucióra valója s ezért — szívbajára hivatkozva — nyugdíjaztatta magát. Nagybátyja, *Bornemissza Boldizsár*, aki a budapesti rendőrlégénység főparancsnoka volt, ki-nevezette őt ide felügyelővé. A protekciónak köszönhetően *Bornemissza Sándor*, hogy nyomban lovasfelügyelő lett és nem kellett a kerületi kapitányságoknál tengődnie. Ambíciója volt, hogy hátor lovasnak tartsák és csakugyan szörnyű bátran neki tudott vágni — a védtelen tömegnek.

A hol tüntetés volt és bőven folyt a vér, ott csaknem mindig a főparancsnok unokaöccsese vezette az attackot. Négy éve, tavasszal ő verte szíjjel a függetlenségi párt helyisége előtt a tüntetőket, amikor annyian megsérültek. Kivált a szociálisták közt szeretett vagdalkozni; dühösen gyűlölte őket s ahol szerét ejthette, közibük gázolt.

Gavallér a más pénzén

Jó modoru, kedves, vidám ifju volt *Bornemissza Sándor*, akit eleinte összes kollegái szerettek. Kitűnően játszotta a gavallér szerepét. Ezer-hatszáz koronás lakást bérelt, bár az egész fizetése csak kétezernégy száz korona volt, drága mulatságokat rendezett az éjszakai mulatóhelyeken és sokat kártyázott az Országos Kaszinóban is. Mindez nem keltett recenzust, még csak feltűnést se, mert azt hitték, hogy óriási hozományt kapott. Utólag derült ki, hogy a felesége egy fillért se vitt a házhoz. Nősülése előtt egy gráci pénzintézetből szerzett tízezer koronát s ezzel rendezkedett be úgy, hogy gazdagnak tartsák és hitele legyen. Mikor aztán a jó, de szintén nem vagyonos nagybácsi meghalt, kénytelen volt elmondani intim barátainak, hogy anyagi bajokkal küzd.

A budapesti rendőrfelügyelők szolidan élnek s egyetemlegesen konvertálják, fizetik a régi adósságukat. Két éve tizenegyet felügyelő közös felelősséggel huszezer koronát vett fel az egyetem-utcai Óvadék-Bankban. *Bornemissza* egymaga tízenkilencezer koronát vágott zsebre, ám azt is hamar elköltötte. Aztán sok kis váltókölcsonnel manipulált s összesen harminnégyezer korona váltóadósságot hagyott hátra. Ezt az összeget most a jószívű barátoknak kell megfizetni, mert kezességet vállaltak a könnyelmű kollegáért.

El Amerikába!

A bátor lovas nem bírta ki a váltó-nyargalást és egyáltalán nem hősiesen szállott le a lóról. *Junius* havában szó nélkül eltűnt, a nélkül, hogy bárkitől engedélyt kért volna. Semmiféle értesítést nem küldött s ezek után furcsa, hogy az államrendőrség hivatalos közlönyében megjelent: *Bornemissza Sándor* rendőrfelügyelő megkezdte nyári szabadságát. Ma is tart még. Néhány bizalmasának elárulta, hogy családostul Amerikába megy.

Korányi és Fröhlich Redőnygyár B Budapest, VI., Gyár-u. 121.
TELEFON SZÁM: 23—76.
Ajánlja többszörösen kitűntetett „HUNGARIA“ magy. kir. szabadalmazott és védjegyzett önműködő hydr. és pneumat. ajtócsukó, ablakszellőztető, napellenző, lakatosáru, ajtó- és ablakredőny-gyártmányait.
Tessék képes árjegyzéket kérni!

— Nem félek! — emlegette. — Mint cirkuszlovas könnyen megkeresem a kegyeremet.

De odakint keserves csalódás érte, — nem is egyszer. Már éhezett, amikor a büszkesége alábbszállott és beállott munkásnak egy eselédzoknyákat készítő gyárba. Kolmizta, fodrozta, vasalta a szimpla ruhadarabokat. A minap azt írta egyik barátjának, hogy avanszált: magyar gépiró lett egy nagy bizományi cégnél, amely üzleti összekötésben van hazájával. Valószínűnek mondják azonban, hogy ez csak ártatlan fiúllentés, mert az egykori gentry-huszár rösteli a másik, durva munkát.

Jellemző végül, hogy Bornemissza végkielégítést követelt az államtól s az erre vonatkozó lépéseket meg is tette már. De pénzt aligha kap, mert a becsapott kezések gondoskodtak, hogy a kiutalhatónak tartott végkielégítés bírói uton lefoglaltassék.

TÖRVÉNY ELŐTT

Polónyi Géza pörei. Megirtuk, hogy Polónyi Géza volt igazságügyminiszter rágalma-zási pört indított két tanu ellen, akik a Lengyel Zoltán ellen indított pörében, nem az ő, hanem Lengyel Zoltán igazát bizonyították. A két tanu dr. Heltai Ferenc és dr. Komlós Ágost, a vizsgálóbíró előtt ugyanis azt vallották, hogy a Dunagőzhajózási társaság tízezer korona jutalmat adott Polónyinak azért, hogy érdekében a főváros közgyűlésén felszólaljon. Azonban Polónyi nem a vallomások miatt, hanem azért pörölte be a tanukat, mert azok a Vigadó-kávéházban is elbeszéltek a dolgot. Ezt a pört szombaton, november 30-án fogja tárgyalni Benke büntető járásbíró. Híre járt, hogy ezen a tárgyaláson Magyar István ügyész fogja a közzéadást képviselni. E híre vonatkozik dr. Sellyey Sándor főügyész-helyettes, a budapesti ügyészség vezetője, ma a következő kijelentést tette:

— A járásbíró előtt a vádat közérdekből az ügyészség fogja ugyan képviselni, ámde ezt a tisztelet nem Magyar István fogja ellátni. Ezzel kapcsolatban azt is közölhetem, hogy Polónyi Géza volt igazságügyminiszter Lengyel Zoltán dr. országgyűlési képviselő ellen az esküdtbíró-ságnál indított bünpörében az előadói tevékenységétől Magyar István dr. királyi ügyész urat már rég felmentettem s az új előadót akkor fogom kijelölni, ha az iratok az ügyészséghez visszaérkeznek.

Benke büntetőjárásbíró a Polónyi—Heltai—Komlós-féle tárgyalásra Hübös József villamosvasuti igazgatót, dr. Rózsavölgyi Lajos polgármestert, dr. Kiss István vizsgálóbírót, Sándor Pál és Lengyel Zoltán orsz. képviselőket tanukként idézte meg. Védő dr. Fázsonyi Vilmos lesz.

Benkő Rózi hagyatéka. Amint ez előre látható volt, a tábla a Benkő Róza háromszázezer koronás hagyatéki ügyében hannisán valló tanukat ma elítélte. Megsemmisítette a törvényszék felmentő ítéletét és Förster Ferencét hamis tanúzás büntette miatt két évi börtönre és négyszáz korona pénzbüntetésre, Förster Ferencet nyolc hónapi börtönre és kétszáz korona pénzbüntetésre, Förster Bélánét hat hónapi börtönre és százhatvan korona pénzbüntetésre és Förster Annát három hónapi fogházra és nyolcvan korona pénzbüntetésre ítélte. A védők a marasztaló ítélet ellen semmisségi panaszt jelentettek be.

A tékozló fiú. Néhány héttel ezelőtt Seyderhelm Ernő jómódu fővárosi műkertész feljelentésére, lopás és idegen ingó vagyon rongálás miatt letartóztatták a műkertész fiát, Seyderhelm Emilt, aki apjától több száz korona értékű virágot ellopott. A mai tárgyaláson a vádlott sirva ismerte be, hogy apja üvegházából tízvennégy korona értékű virágot ellopott, de nem volt betevő falatja s az éhségtől gyötörve követte el a lopást. Ítéletre nem került a sor, mert az apa megbocsájtotta a fiának s visszavonta panaszát. A bíróság ez alapon megszüntette az eljárást s elrendelte Seyderhelm Emil szabadlábra helyezését.

„Egy szerum, a mely öl.” Ilyen címmel Beregi Miklós hírlapíró megírta a Magyar Estilapban, hogy Rouget P. párisi lakos egy oltóanyaggyárat állított fel a fővárosban. Az új gyár jogszabálytlanul használja a Pasteur-intézet címet, az oltóanyagja rossz és öl s cimbitorlásért nemrég negyvenézer korona pénzbüntetésre ítélték. Rouget ezért sajtópört indított Beregi ellen. Ezt a

pört ma tárgyalta a törvényszék. A bíróság, miután a vádlottnak sikerült állításait bebizonyítani, dr. Tarján Mihály védelme után Beregi Miklóst felmentette.

KÖZGAZDASÁG

Szesz. Az Első Alföldi Cognacgyár Rvt. és Szeszínomítógyár Kecskeméten, budapesti központi irodájának V., Mérleg-utca 11. szám, heti üzleti jelentése. Mai zárlatárak Budapesten: Fimított szesz adózva nagyban 166 K, kicsinyben 171 K, fimított szesz adózatlan nagyban 67 K, kicsinyben 72 K, nyers szesz adózva nagyban 161 K, kicsinyben 167 K, nyers szesz adózatlan nagyban 65 K, kicsinyben 68 K, denaturált szesz ingyen hordóval és fuvarmegterítéssel nagyban 54 K, kicsinyben 56 K, mind ab Kecskemét.

A budapesti gabonatözsde

I. Készáru-üzlet
Ártartott irányzatban elkelt 16.000 mm. buza. Rozs ártartott. Zab, árpa csekély forgalom mellett nem változott. Tengeri változatlan.
Buza. Tiszavideki: 100 mm. 78 k. 26.10 K, 100 mm. 78 k. 26.20 K, 300 mm. 78 k. 26.20 K, 300 mm. 77.5 k. 25.80 K, 500 mm. 77 k. 25.85 K, 250 mm. 77 k. 25.95 K, 150 mm. 77 k. 25.05 K, 500 mm. 77 k. 26.20 K, 500 mm. 75.5 k. 25.65 K, 100 mm. 75.5 k. 25.— K, 100 mm. 75 k. 25.20 K.
Pestvidéki: 100 mm. 77.5 k. 25.85 K, 150 mm. 77 k. 25.85 K, 200 mm. 74.5 k. 24.80 K.
Kalocsai: 1900 mm. 76.3 k. 25.55 K.
Bácskai: 350 mm. 77 k. 25.90 K, 200 mm. 76 25.70 K, 100 mm. 75 k. 24.70 K.
Ráktárú: 1944 mm. 76.8 k. 25.40 K, 1370 mm. 77 k. 25.40 K, 1660 mm. 77 k. 25.40 K, mindhárom ó-buza.
Felsőmagyarországi: 4000 mm. 80.5 k. 26.20 K, 3000 mm. 79.3 k. 25.80 K.
Mind három hónapra.
Rozs: 400 mm. 23.30 K, 400 mm. 23.40 K.
Zab: 100 mm. 16.80 K.
Közspénzfizetés mellett.

Hivatalos jegyzés

Buza	kilos	Ára 100 kgr.	kilos	Ára 100 kgr.
Tiszavideki (uj)	75	24.95 — 25.35	70	25.65 — 26.05
"	76	25.15 — 25.55	80	25.75 — 26.15
"	77	25.30 — 25.70	81	— — — —
"	78	25.50 — 25.90	—	— — — —
Fejérmegyei (uj)	75	— — — —	79	25.40 — 25.80
"	76	24.85 — 25.25	80	— — — —
"	77	25.05 — 25.45	81	— — — —
"	78	25.25 — 25.65	—	— — — —
Pestvidéki (uj)	75	24.70 — 25.10	79	25.45 — 25.85
"	76	24.90 — 25.30	80	— — — —
"	77	25.10 — 25.50	81	— — — —
"	78	25.30 — 25.70	82	— — — —
Bácskai uj	75	— — — —	—	— — — —
"	76	24.90 — 25.30	—	— — — —
"	77	25.10 — 25.50	—	— — — —
"	78	25.30 — 25.70	—	— — — —
Kozs	elsőrendű uj	— — — —	23.40	23.70
"	középmínőségű uj	— — — —	23.20	23.55
Árpa	takarmány, elsőrendű	— — — —	15.90	16.19
"	takarmány, másodrendű	— — — —	15.70	15.90
Zab	elsőrendű	— — — —	16.85	17.15
"	középmínőségű	— — — —	16.35	16.85
Tengeri magyar	— — — —	— — — —	14.90	15.10
Ropos	káposztarepce	— — — —	34.50	36.—

II. Határidő-üzlet.
Kötések. Az üzlet folyamán a következő kötések történtek:
Októberi buza (1908) 22.64—22.76—22.68
Áprilisi buza (1908) 26.10—26.26—26.12
Októberi rozs 20.74—20.82—20.76
Áprilisi rozs (1908) 24.38—24.46—24.42
Áprilisi zab (1908) 17.38—17.40—17.38
Májusi tengeri (1908) 15.12—15.22—15.16

Déli 1 óraker zárulnak.
Októberi buza . . . . . 22.68—22.70
Áprilisi buza (1908) . . . . . 26.12—26.14
Októberi rozs . . . . . 20.78—20.80
Áprilisi rozs (1908) . . . . . 24.42—24.44
Áprilisi zab (1908) . . . . . 17.38—17.40
Májusi tengeri (1908) . . . . . 15.16—15.18

Gabonaforgalom
1907. november 24-től november 25-ig

	Érkezett	Elszállított
Buza	22763	—
Rozs	2102	—
Árpa	3680	452
Zab	4860	—
Tengeri	816	257
Liszt	—	4904
Korpa	367	2013

Délutáni határidő-üzlet:
4 1/2 óraker a következők voltak a záró ár-folyamok:
Áprilisi buza (1908) 26.06
Októberi buza (1908) 22.62
Áprilisi rozs (1908) 24.34
Októberi rozs (1908) 20.60
Áprilisi zab (1908) 17.36
Májusi tengeri (1908) 15.08

A budapesti értéktözsde
Gyenge amerikai jegyzések folytán az ár-folyamok csekély forgalom mellett némileg green-gültek.

Előtözsde:
Kötettek: Osztrák hitelrészvény 623.00—624.25. Magyar hitelbank 237.25—238.00. Magyar leszámítoló- és pénzváltó-bank 463.00—463.50. Magyar jelzálogbank II. kib. 417.00. Rimamurányi vasmű 508.25—508.50. Közúti vasut 528.50. Városi villamos vasut 275.00. Államvasut 656.00.

Déli tözsde:
A küszöbön álló utimó ellátása miatt a déli tözsde irányzata tartózkodó volt.
Kötettek: Osztrák hitelrészvény 623.50—623.75. Magyar hitelbank 737.00—738.50. Magyar leszámítoló- és pénzváltó-bank 417.00—417.50. Kereskedelmi bank 3220.00. Weitzer waggongyár 303.00—305.00. Közúti vasut 529.00. Városi villamos vasut 275.00. Hazai bank 277.50—278.00. Államvasut 657.00—658.00. Kőszénbánya és tégla-gyár 434.00—435.00.

Utótözsde:
Irányzat szilárd.
Osztrák hitel 624.00—624.25. Magyar hitel 438.75. Államvasut 658.25—660.00.
Zárlat délután 4 óraker

Osztrák hitel 624.00. Magyar hitel 738.75. Államvasut 630.00. Rimamurányi 508.50.

Bécsi értéktözsde
Bécs, november 26. 4 2/3% papírjárdék 95.80 4% osztr. aranyjár. 113.75. 1860. sorsjegy 147.50. Osztr. hitelsorsjegy 431.50. Angol osztr. bankrészv. 285.50. Bécsi Bankverein 512.25. Osztr.-magy. bank 17.80. Déli vasut 141.75. Dunagőzh. társ. 970.—. Dohány részv. 392.—. Cs. k. arany (vert) 11.36. Német bankváltók 117.80. 4 2/3% ezüst jár. 95.70.—765 Osztr. koronajárdék 96.—. 1864. sorsjegy 254.—. Osztr. hitelint. részv. 622.75. Union-Bank 626.—. Osztr. Länderbank 406.50. Osztr. m. áll. vasut 657.25. Elbe-völgyi vasut 420.—. Alpési részv. 582.25. 20 frankos 19.23. Londoni váltóár 242.20. Lipótkohó —.—. Török-sorsjegyek 182.90

Külföldi értéktözsde
Berlin, november 26. (Zárlat.) 4 2/3% papírjárdék —.—. 4% osztr. arany jár. 96.90. Osztr. hitel. 195.80. Déli vasut 26.50. Orosz bankjegyek 215.40. 4% új orosz kölcsön 75.75. Disconto Commandit 167.50. Dynamit Trust 152.30. Harpeni 195.—. Unifikált török jár. 92.90. 4 2/3% ezüst járadék —.—. 4% magy. arany jár. 91.80. Magyar koronajárdék —.—. Osztr. m. államvasut 140.50. Bécsi váltóár 84.75. Olasz járadék 103.30. Alt. Villamos Edison 194.50. Geischenkircheni 193.25. Laurakohó 217.75.

Megjelent és mindenütt kapható a

Bolti ára 1 kor. 20 fill.
Mindenki, aki a FIDIBUSZ-ra legalább felévre előfizet, ingyen kapja a FIDIBUSZ diszes naptárát
A FIDIBUSZ előfizetési árai:
Egész évre 6 korona.
Félévre 3 korona.
Negyedévre 1 kor. 50 fill.
Egygyes szám ára 5 krajcár.
A FIDIBUSZ kiadóhivatala.

SZÍNHÁZAK

Szombat, 1907. november 27-én.

M. KIR. OPERAHAZ.

Jancsi és Juliska.
A babatündér.
Kezdete 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Napamasszony.
Kezdete 7 óraker.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

A babona.
Kezdete 7 1/2 óraker.

WIGSZÍNHÁZ.

Tiszti frueka
Utána:
Coullisset ur
Kezdete fél 8 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Raffles.
Színzár 4 felvonásban.
Kezdete 1/2 8 óraker.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Varázskeringő.
Operett 3 felvonásban.
Kezdete 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

(Vig-Opera).

A bákirálynő.
Operette 2 felvonásban.
Kezdete 8 óraker.

Modern Színház - Cabaret

Andrássy-ut 69.

Telefon 93-16.

Baccarat. Guthi Soma darabja
Minden megdörögült. Molnár
Ferenc jelenete. Nézőtér a
színpadon. Színpadi tréfa. —
Dísznótór a Lipótvárosban.
Pesti életkép. Irtó Molnár Ferenc.
Huszonygy mulatságos ka-
baratszám. Fellépnek:
Pálmay Ilka, Medgyaszay
Vilma, Tornai Fancsi, Poór
Lili, Vörös Ill, Kókény Ilona
Urai Mella, Grogus Margit,
Nyáray Károly, Kabók,
Sólyom, Szentirmai, Bar-
sony.
Kezdete 9 óraker.

KELETI-SZÍNHÁZ.

VII., Baross-tér 15.

Telefon 83-90.

A főváros legegészségesebb beren-
dezett mozgószínháza.

Az ördög-vadászat. Hewai
szigete. Az igazi matróz. A
vidám házimester. Az álmok
birodalma. Kiálthatatlan ka-
masz. A bolygó ujság. A far-
mer tragédiája. Egy bolygó
perce. Frakkos bandita és
még két, az utolsó órák-
ban érkezett attrakció.
Kezdete 9 óraker.

**Szőlő
oltvá-
nyokat**

Legújabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbiz-
hatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telepe

Tulajdonos: **Caspari Frigyes,**
Medgyes 2. sz. (Nagyküküllő megye.)

!! Tessék képes árjegyzéket kérni !!
Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett
elismerő levelek, ennélfogva minden szőlőbirtokos meg-
rendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől ugy-
szó mint írásbelileg bizonyosságot szerezhetsz magának fenti
szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Női Kézimunkák

hímzőanyagok és szövetek
rendkívüli nagy választékban jutá-
nyos árakon kaphatók

Alapítva 1888. Nagy képes árjegyzék díjtalanul

BÉRCZI D. SÁNDOR női kézimunka-
nagyiparosnál
BUDAPEST, VI., KIRÁLY-UTCA 4. SZ.

!! Házlebontás miatt !!

üzletemet 1908. május 1-én

VI., Deseffy-utca 5. sz. a. (Váci-körút sarok)

== saját áruházamba == helyezem át.

Vidőkre kiválasztásra is küldök.

FOLIES CAPRICE

Igazgatók: **Leitner és Keleti** Révay-utca 18. Rendező: **Rott Sándor**
MA! Az előadás kezdete fél 9 óraker. MA!
Egynegyed 10 óraker! Egynegyed 10 óraker!

„Leánynézőben“.

Böhözát. Irtó: **Satyr.** Rendező: **Rott Sándor.**
Végül 11 óraker! Végül 11 óraker!

„Ländliche Unschuld“

Burlesk bohözát. Irtó: **Satyr.** Rendező: **Werner Manó.**
Továbbá: **Trebtsch Sándor** és **Baura Emil,** Türk
Berta és **Zöldi Márton** új szóló számaikkal.
Nappali pénztár délelött 9-1-ig és délután 3-6-ig.
Az 1-5. emeleti **Casino de Paris**-ban minden este fél
12-től angol és francia különlegességek fellépte.

Badacsony - kávéház

VII., Erzsébet-körút 41. sz.

Ma és minden este

Nagyszombati BARNALACI

volt állatorvostanhanghallgató vezetése alatt **Balázs Piston** 12 tagból
álló zenekarával, hangversenyez. Kivülre részvesz a hangversenyen

Schreier Sándor

hegedű és gordonkaművész is, aki a külföldi udvarok előtt is nagy
sikerral mutatta be művészetét. A nagy zenévezet mellett még egy
különös kedvezményben is részesülnek a t. vendégek, a mennyiben
éltap szerint tetszésük szerint választott színházi vacsorát
kapnak **25** egy koronáért.

Családok találkozóhelye! Polgári árak!

TÖBB SZÁBA = TÖBB SZÁMOS
DALOM KÖNYV KÖNYV
KÖCH JENŐ
MEIDINGER KÁLYHÁ
— CYARA —
BUDAPEST
SZONDY-UTCA 53

KELETI-
MEIDINGER
KÁLYHÁK

ELISMERT-LEJÓBB
CYARTMANY

OROSZLAN
KEMÉNY-
TOLDOK-

VESZEK

urasságtól levetett férfi ruhákat a legmaga-
sabb árban. Levelezőlapon adott értesítésre,
ugy helyben, mint vidéken, személyesen jövök.

Braun Elemér,
BUDAPEST, Király-utca 40. III. em. 17.

Budapesti CABARET

Teréz-körút 28. sz. Telefon 52-88

Minden este 9-től 12-ig nagy előadás.

Szerdától, november 27-től teljesen új műsor!

Uj darabok: **László Pál** műtermében. — A pesti kávéház. —
Zrínyi kiróhanása. — Egy válogóp története.

Uj színpadi tréfák: A szézeszandós jóvendőmondó. — A nő
halap túltengése. — A vajda a Wagner-zeneről.

HUSZONÓT UJ CABARET SZÁM.

Fellépnek:

LÁSZLÓ ROZSI, NAGY ENDRÉ, FERENCZI KÁROLY,

Kepl Jolán, Balogh Érika, Bibor Olga, M. Chabauty,

Huszár, Sajó, Mahr Gabányi, Kovács stb.

Jegyek: **Bárdnál, Kossuth Lajos-utca** és **Andrássy-ut,**
Zípszer-nél, Andrássy-ut 4. és a Cabaret pénztáránál

Felesége keres

a háztartás vezetése mellett könnyű kézi-
munkával 20 kor-ig hetenként.
Férfitöknek is alkalmas.
Csekély beszerzési költségek.
!! Kérjen prospektust !!
SCHÖNDORFER F.
Vállalat házipar fejlesztésére.
Wien, VII., Nelkenngasse 142.

Gázcsillárok

5 és 3 ágú, villanyra is berendezve, használt,
de nagyon jó állapotban, azonnal eladó. Cím
KERTESZ PÁL, Rákóczi-ut 40

+ INGYEN +

diszertan és börtenvető küldjük
rendkívül érdekes tartalmú ábrák-
kal és használati utasítással el-
látott árjegyzékünket.

GUMMI HALHÓLYAG 2, 4, 6, 8, 10, 12 K tucatja
PESAR. OGLUS, NŐI ÖVSZER 3—5 kor.
feltétlen megbízható valódi angol és francia
gyártmányok.

„NAKIRA“ törv. védett férfi-övszer különlegesség,
valódi indiai paragummiból fel-
tétlen megbízható, tucata... 12 K

MINTAGYÜJTEMÉNY 13 db legújabb
— övszerből — 4 korona.

UTERUS-SPRAY eredeti törv. védett
női különlegesség 14 kor.

Universalis-sérvkötők

páratlanok, kis gummi nyomólappal, a legnagyobb sérv is el-
zárható. Egyoldalu 5—12, kétoldalu 10—24 kor.

Műlábak, műkezek, egyenestartók lerdén nő-
teknek, támgépek, stb. stb.
Haskötők, gummiharisnya stb. Irrigá-
torok, betegápolási cikkek kaphatók.

Magyar Orvosi Műszertár o **Budapest**
VII., Rákóczi-ut 32.
Pontos címre és a veres keresztire ügyeljünk.

Miért közkedvelt Diana-szappan és Diana-krém

! bőrápoló- és !
! szépitő-szer? !

Mert; Nagyon kellemes és bájos illata van.

Mert: A szépséget állandósítja — 60 évig.

Mert: El van ismerve, hogy a kézápolás, kézfehérítés, kézfinomítás el sem képzelhető ezek nélkül.

Mert: A fényes arcból és izzadt kéz azon-
nal megszüntethető.

Mert: Minden nő és férfi egyaránt szép
akar lenni.

Mert: Az összes pattanásokat — leg-
kisebttől legnagyobbig — teljesen
elszárítja.

Mert: Megakadályozza a tavaszi szeplők
láthatóságát.

Mert: A hidegtől s széltől kifujt vörös
és érdes arcot és kezeket fehérré
és puhává varázsolja.

Mert: A piros és rezes orrt eltünteti.

Mert: Az arcon előforduló apró, igen
finom pirosas-kék ereket is eltün-
teti.

BIZONYÍTVÁNY! Alólírott ezennel bizonyítom,
hogy az Erényi Béla ur gyógyszerész, budapesti
lakostól bemutatott **DIANA**-szappant, **DIANA**-arc-
krémet megvizsgálva, azokban fémmérgeket, maró-
hatású vagy külső használatkor ártalmas egyéb
anyagokat nem találtam, miért is nevezett szépitő-,
bőr- és hajápoló szerek ártalmatlanok és így hasz-
nálatuk ellen kifogás nem emelhető.
Kelt Budapesten, 1905. március 15.

Nyilvános vegykísérleti állomás

Dr. Neumann Zsigmond m. p.
kir. kerek. és váltótörvényszéki hites vegyész.

Egy üveg-tégely Diana-arc- krém nappali használatra	75 krajcár.
Egy üveg-tégely Diana-arc- krém éjjeli használatra	75 krajcár.
Egy eredeti Diana-szappan	75 krajcár.

Az egész országban mindenütt kapható.

Egyedüli készítő:

Erényi Béla gyógyszerész
Budapest, Károly-körút 5.
(Postai megrendelések utánvétel eszközöltnék.)

Mielőtt Karácsonyi
ajándékot venne,
kérje:

Aufrecht és Goldschmied

Budapest, Rákóczi-ut 26.

Hangszer
fegyver és
optikai
képes árjegyzékét

Gramofonok

Cimbalmok

Fegyverek

Flóbertek

Kényelmes részletfizetés
mellett szállítanak

Itt levágandó és beküldendő.

Kérek részemre:

hangszer

fegyver

optikai

árjegyzékét,

rendelés céljából beküldeni.

Név: .....

Lakhely: .....

Alkalmi birtokvétel.

375 kat. hold uribirtok teljes felszereléssel.
290 holdnyi őszi vetéssel, nagyon kedvező
fizetési feltételek mellett örök áron eladó.
A birtoknak 230 ezer korona az ára, az
eladó csak oly komoly vevőknek ad felvilá-
gosítást, akik 50-60 ezer korona készpénz-
zel rendelkeznek. — Cim a kiadóhivatalban.
Ügynökök kizárva. 702

TERTIAK és NOKNEK

legmagasabb helyen és idült folyásoknál befecskende-
zés nélküli legbiztosabb gyógyszernek a

SANID TOKOCSKÁK

bizonyítják. Egy dobozt (100 labdac) használati utasítá-
ssal 6 kor. utánvét mellett. Kezdő gyengység és im-
potenciának egyedül biztos szer a híres dr. FÜREDI-féle erő-
labdacok. Egy üveg ára 10 korona, küldi a

„MAGYAR KIRÁLYI” gyógyszerház, Budapest,
V., Marokkói-utca 2/c. sz.

Szakképzettsége, bő tapasztalata és páratlan sike-
rei alapján melegen ajánljuk

Dr. FÜREDI

v. kórházi és ker. pénztári főorvost, a Medjide-
rend lovagja, stb.

Titkos betegségek

mindennemű férfi és női bajok, úgy férfi-
gyengesség gyors és gyökeres gyógyítására.
Rendel: 9-től 4-ig és este 7-től 9-ig. Buda-
pest, Kerepesi-ut 60. Levél útján is bizo-
tos siker. Iparosoknak feleáron és részletfizetésre.

Rum és Likörök
készítése házilag!!
100%-200% megtakarítás!
fillér **80** fillér
egy a az koncentrált jamaika rum kivonatot, vagy
az előbb felsorolt likörkivonatok bármelyike, melyek
segítségével 1/2-2 liter igen finom rumot, vagy
2/3-3 liter igen finom likört készíthetünk. Hasz-
nálati utasítás minden üveghez. — Allach, Anisette,
Benedictine, Chartreuse, Csaszárkörte, Curacao,
Cseresznyelikör, Diszlikör, Felfurmentó, Kalca,
Kávé (Crème de Mornay), Késmányos, Meggylikör,
Marasliánó, Rosztopán, Vanília, Waldmeister,
Őszi és sárga batak stb. Cene. jamaika rum-
kivonatot és Cognaekivonatot
1 kor. behűlésre előzetesen bérmentve küldök egy adag
bármilyen likör vagy rumkivonatot próbára. Főraktár:
Majthényi Béla
arany kereszt drogéria és illatszertár
Budapest, IX. ker., Vámház-körút 15.

Dupla villanydelejes kereszt vagy csillag.

F. B. 8067. sz. Gyógyít és felidült jótállás mel-
lett: köszvény, reuma, asthma (nehéz idegzés),
almatartás, fülzúgás, nehéz hallás, epilepsia,
idegesség, elvágytalanság, sápkor, fogfájás,
migrén, fehérlégtelenség, influenza, valamint min-
den idegbetegségnél. Azon beteg, aki 8067. sz.
készülékem által legfeljebb 45 nap alatt meg nem
használt, azonnal visszakapja a pénzt. Ahol már semmi senk
használt, kérem az én készülemet megkísérletre; meg vagyok
győződve készülemem biztos hatásáról.

EGY KIS KÉSZÜLÉK 6 K EGY NAGY KÉSZÜLÉK 8 K
könnyebb betegségeknek al- idült betegségeknek alkal-
... kalmaandó. ... mazandó. ...
A központi elárutóhely sétküld utánvétellel vagy előleges
... fizetéssel a bel- és külföldi részére. ...

MÜLLER ALBERT
Budapest, V/17. ker., Vadász-utca 34. szám

BUTOR DUS VÁLASZTÉKBAN JOGY
KÉSZPÉNZTEL MINT
RÉSZLETFIZETÉSRE
RENDKÍVÜLI ÖLCSŐÁRON
KAPHATÓ
EHRENTRE U TESTVÉREK NÉL
BUDAPEST, VI. EÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-UTCA 17.)
KÉPEZÉS ÉS ÁRJELEZÉS INOVÉN. TELEFON 82-2

A Vig Operában
is
szomorú az ember ha
NÁTHÁS.

Bár könnyen segíthet rajta
ha a híres alföldi fehér

SÓSBORSZESZT
szagolgatja

Ha vattára csepegtetve betömi orr-
lyukait

Ha bedörzsöli az orrsövényt

Ha bekeni a homlokát

Ha vízzel higitva felszippantja,

ugy tapasztalni fogja, hogy
náthánál utólérhetetlen az

Alföldi fehér + sósborszesz,

Mert a benne levő Menthol hűsíti az
orr nyákhártyáinak gyulladását,

Mert a benne levő abszolút tiszta al-
kohol megakadályozza az orr
[varasodását,

Mert az oldott állapotban levő Thy-
mol esőkkenti a nyák elválasz-
tást és rendkívül gyógyítja a
betegség lefolyását.

Ha tehát nevetni akar a Vig-Operában
és nem tüszenteni, ugy ne sajnáljon

40 fillért
óriási próbaüvegért.

Az Alföldi fehérkeresztet sósbor-
szesz egyedüli gyártója:

az Első

Alföldi Cognacgyár

Részvénytársaság

Kecskeméten.

Ő csász. és kir. fensége József
főherceg kamarai szállítója.

Kapható mindenütt.

Postán utánvétellel, vagy a pénz
előzetes beküldése után.

Budapesti főraktár:

Lederer Magyar Király gyógyszerház
V. ker., Marokkói-utca 2. szám

